

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Gentpoortstraat 70-74

(Deinze, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2021
Mei 2021

NOTA

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET VOORONDERZOEK MET
INGREEP IN DE BODEM

Voorafgaand:

- Verslag van resultaten bureauonderzoek (2019I352)
- Programma van maatregelen (2019I352)
- Melding prospectie met ingreep in de bodem (2021B357)

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bart Bot, Elenora Vanbrabant

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Administratieve gegevens	7
2	Aanleiding	9
3	Synthese van het bureauonderzoek 2019I352	10
3.1	Situering	10
3.2	Geplande werken	12
3.3	Historische en archeologische situering	13
3.3.1	Algemene historische situering.....	13
3.3.2	Historisch kaartmateriaal	14
3.3.3	Archeologische situering	18
3.3.4	Synthese	26
4	Beschrijving van de onderzoeksopdracht	27
5	Werkwijze en strategie.....	28
5.1	Motivering onderzoeksstrategie.....	28
5.2	Organisatie van het onderzoek	33
5.3	Advies specialisten en wetenschappelijke advisering	33
5.4	Selectie bronnen	33
6	Resultaten van het proefputtenonderzoek	34
6.1	Overzicht van de proefputten	34
6.2	Aardkundige opbouw/stratigrafie	38
6.3	Assesment sporen	48
6.4	Assesment vondsten	55
6.5	Assesment stalen.....	58
6.6	Assesment conservatie	58
6.7	Datering en interpretatie	58
6.8	Beantwoording van de onderzoeksvragen	60
7	Samenvatting	62
8	Bibliografie.....	63
9	Bijlagen.....	64
9.1	Plannenlijst	64
9.2	Sporenlijst.....	64
9.3	Vondstenlijst.....	64
9.4	Monsterlijst.....	64
9.5	Fotolijst	65
9.6	Dagrapporten	67

FIGURENLIJST

Figuur 1. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	8
Figuur 3 Beslissingsboom stedenbouwkundige handelingen (deel 2). (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)	9
Figuur 4 Historische stadskern van Deinze (blauw) met aanduiding van het plangebied (rood). (bron: Historische stadskern van Deinze Inventaris Onroerend Erfgoed)	10
Figuur 5 Het projectgebied geprojecteerd op de orthofoto uit 2019. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	11
Figuur 6 Projectgebied weergegeven op het digitaal hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	11
Figuur 7 Het plangebied geprojecteerd op de quartair geologische kaart. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	12
Figuur 8: Synthese geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352).....	13
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Sanderuskaart, ca. 1640 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	15
Figuur 10: Plan van de versterkingen van de stad Deinze opgemaakt door Goubet, 1694 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	16
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het plan van J. Van Maldeghe, 1786 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	17
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	17
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Primitief Kadasterplan, ca. 1830 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	18
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352).....	20
Figuur 15 Proefputtenplan uit het programma van maatregelen van de bureaustudie. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)	29
Figuur 16 Proefputtenplan op GRB-basiskaart.....	30
Figuur 17 proefputtenplan op de meest recente orthofoto. (bron: geopunt)	31

Figuur 18 Zicht op het plangebied, gezien vanaf de westelijke hoek. (bron: erkend archeoloog)	32
Figuur 19 Zicht op de kelderruimte in de zuidelijke hoek. (bron: erkend archeoloog).....	32
Figuur 20 Beerput op het noordelijke deel van het plangebied, locatie sleuf 2. (bron: erkend archeoloog)	33
Figuur 21 Aangelegde proefputten met maaiveldhoogtes (groen) en vlakhoogtes (rood), vlak 1. (bron: geopunt)	34
Figuur 22 Aangelegde proefputten met maaiveldhoogtes (groen) en vlakhoogtes (rood), vlak 2. (bron: geopunt)	35
Figuur 23 Proefput 1.....	35
Figuur 24 Proefsleuf 2.	36
Figuur 25 Proefput 3.....	37
Figuur 26 Proefput 4.....	37
Figuur 27 Proefput 5.....	38
Figuur 28 Grondplan met aanduiding van de aangelegde profielen.....	39
Figuur 29 Gedigitaliseerde tekening profiel 1.....	40
Figuur 30 Profiel 1 in proefput 1.	41
Figuur 31 Profiel 3 in proefsleuf 2.	42
Figuur 32 Gedigitaliseerde tekening profiel 3.....	42
Figuur 33 Profiel 4 ter hoogte van de kelderruimte in proefput 3.....	43
Figuur 34 Gedigitaliseerde tekening profiel 4.....	43
Figuur 35 Profiel 5.....	44
Figuur 36 Onderkant profiel 5.....	45
Figuur 37 Gedigitaliseerde tekening profiel 5.....	46
Figuur 38 Profiel 7.....	47
Figuur 39 Gedigitaliseerde tekening profiel 7.....	47
Figuur 40 Thematische kaart sporen vlak 1.....	48
Figuur 41 Proefput 1, vlak 1.....	49
Figuur 42 Detail proefput 1, vlak 2.	49
Figuur 43 Proefput 1, vlak 2.....	50
Figuur 44 Proefput 1, vlak 3.....	50
Figuur 45 Vlak 3 in proefput 1.....	51
Figuur 46 Gedigitaliseerde tekening profiel 2.....	51
Figuur 47 Profiel 2.....	52

Figuur 48 Werkput 4.	53
Figuur 49 Coupe op S10.	54
Figuur 50 Profiel 8 in werkput 5.	54
Figuur 51 Gesplitste vondstenlijst.	55
Figuur 52 VNR. 1.	57
Figuur 53 VNR. 7.	57
Figuur 54 Tabel met de datering van de sporen op basis van het aardewerk.	58
Figuur 55 Sporenplan geprojecteerd op de kaart J. Van Maldeghem (1786). (bron: geopunt)	59

TABELLENLIJST

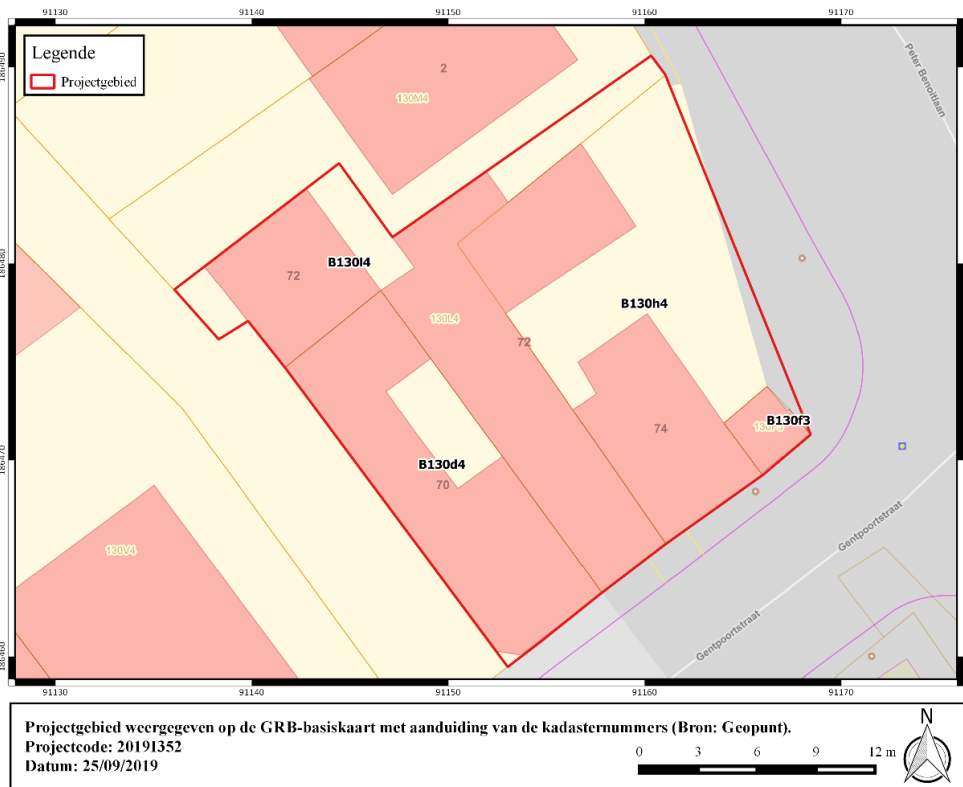
Tabel 1. Administratieve gegevens. De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	7
--	---

1 Administratieve gegevens

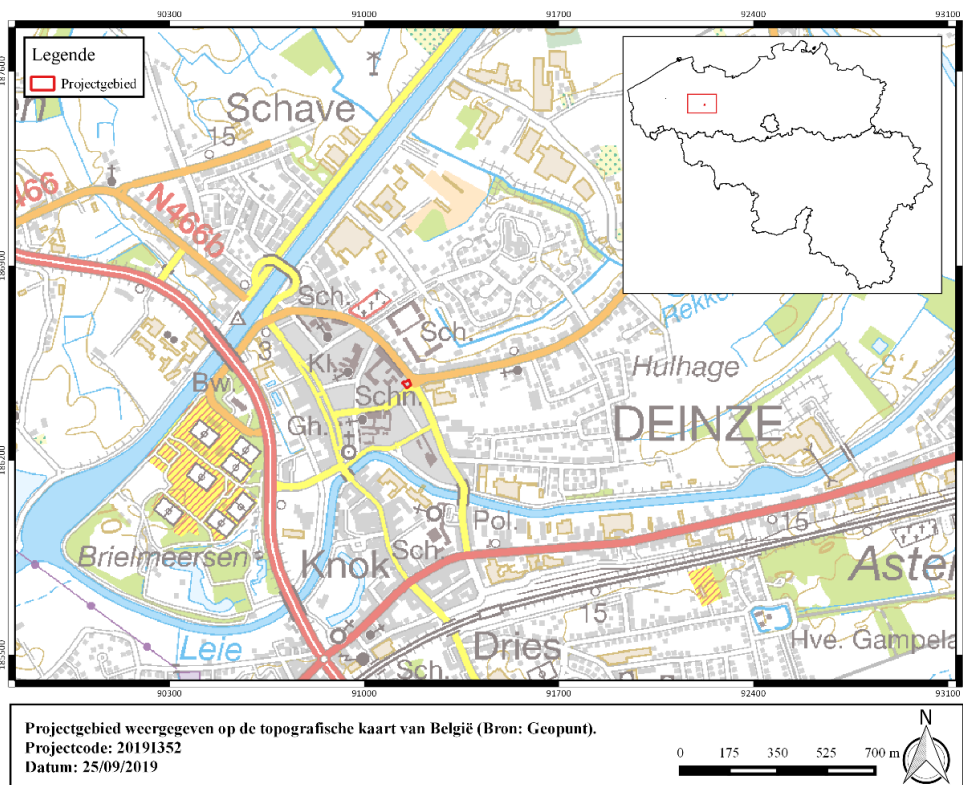
Tabel 1. Administratieve gegevens. De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Deinze
	Deelgemeente	/
	Postcode	9800
	Adres	Gentpoortstraat 70-74 9800 Deinze
	Toponiem	Stationsstraat 7
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 91127 Y _{min} = 186458 X _{max} = 91175 Y _{max} = 186492
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Deinze, Afdeling 1, Sectie B, nr's: 130l4, 130d4, 130h4, 130f3 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Bot Bart (erkend archeoloog) Elenora Vanbrabant (archeoloog) Arno Van den Dorpel (archeoloog)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352).

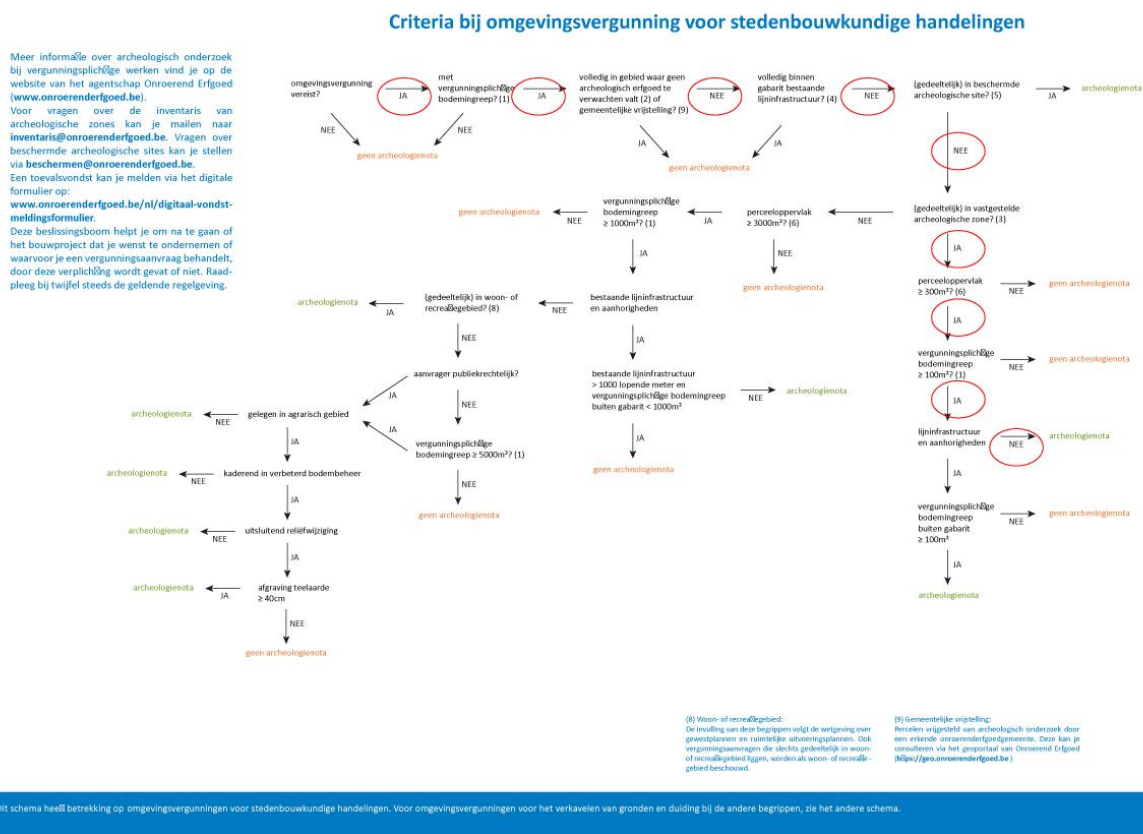

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

2 Aanleiding

Deze ‘nota verslag van het proefputtenonderzoek’ wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt. De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 504 m². Vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied is gelegen binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Deinze¹. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt.

De archeologienota² bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een prospectie met ingreep in de bodem diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van deze prospectie beschreven.

Figuur 3 Beslissingsboom stedenbouwkundige handelingen (deel 2). (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)

¹ [Historische stadskern van Deinze | Inventaris Onroerend Erfgoed](#) (geraadpleegd op 10/05/2021)

² [Vooronderzoek Deinze Gentpoortstraat 70-74 | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

Figuur 4 Historische stadskern van Deinze (blauw) met aanduiding van het plangebied (rood). (bron: [Historische stadskern van Deinze | Inventaris Onroerend Erfgoed](#))

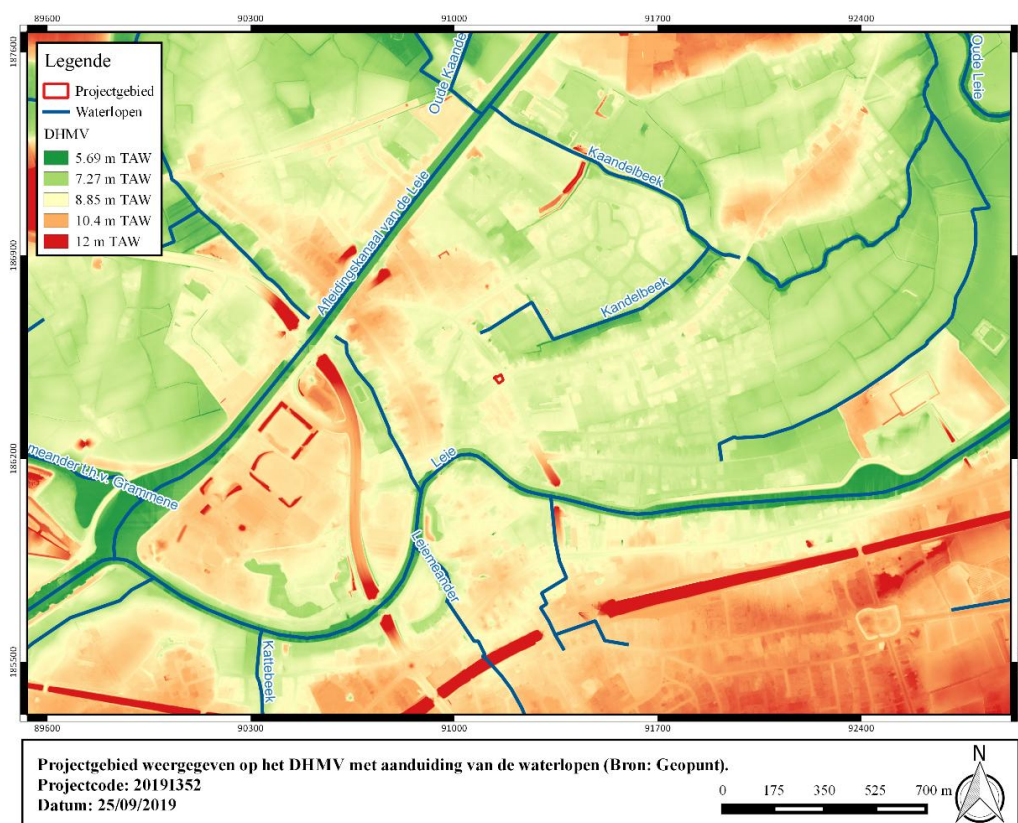
3 Synthese van het bureauonderzoek 2019I352

3.1 Situering

Het plangebied is gelegen in Deinze, in de provincie Oost-Vlaanderen. Het projectgebied is gelegen op de hoek van de Peter Benoîtlaan en de Gentpoortstraat. De stadskern van Deinze situeert zich ca. 325 meter ten zuidwesten. De oorspronkelijke kern van Deinze situeert zich aan de noordelijke oever van de Leie, aan een lus van een oude Leiemeander, die zich situeert op een hoger gelegen restant van een rug met hoogtes tussen +8 à +10 m TAW. Het plangebied zelf is gelegen aan de oostzijde van deze heuvelrug en situeert zich op een hoogte van ca. +8.6 – +8.8 m TAW. Het terrein kent een vlak verloop. Hydrografisch is het projectgebied gelegen binnen het Leiebekken, deelbekken Benedenleie. Het projectgebied is gelegen in het Quartair Type 3a. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

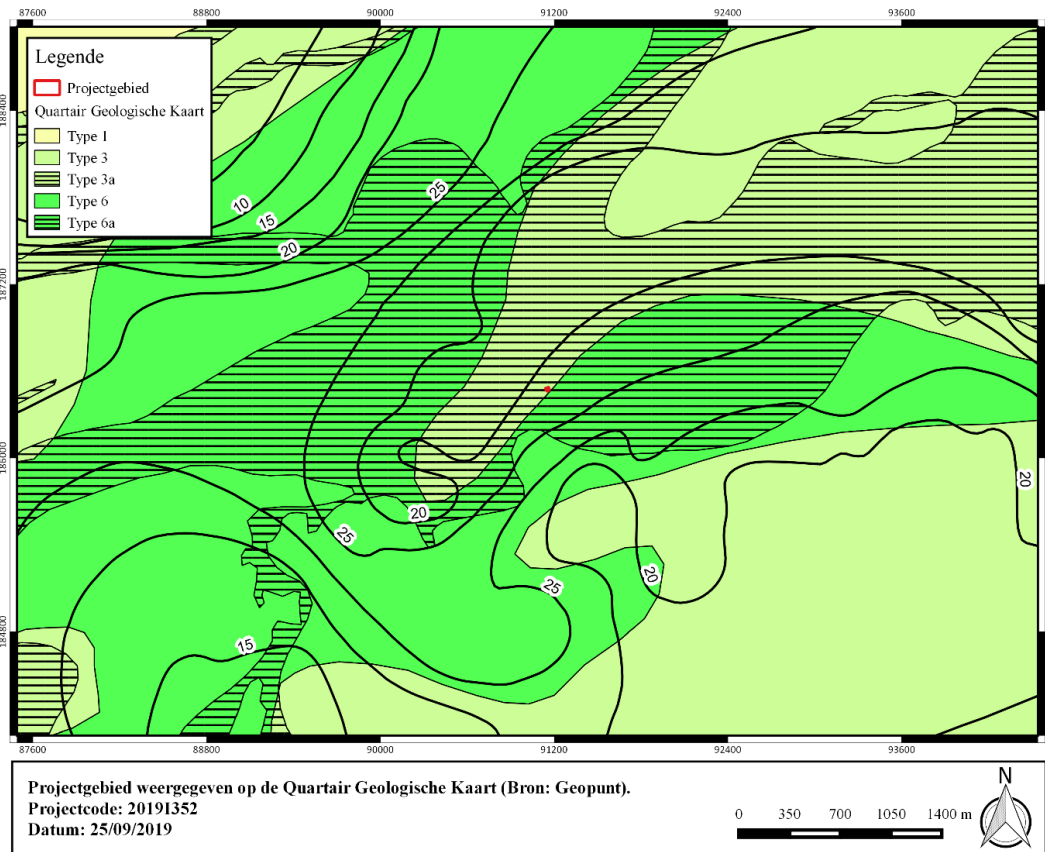

Figuur 5 Het projectgebied geprojecteerd op de orthofoto uit 2019. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

Figuur 6 Projectgebied weergegeven op het digitaal hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

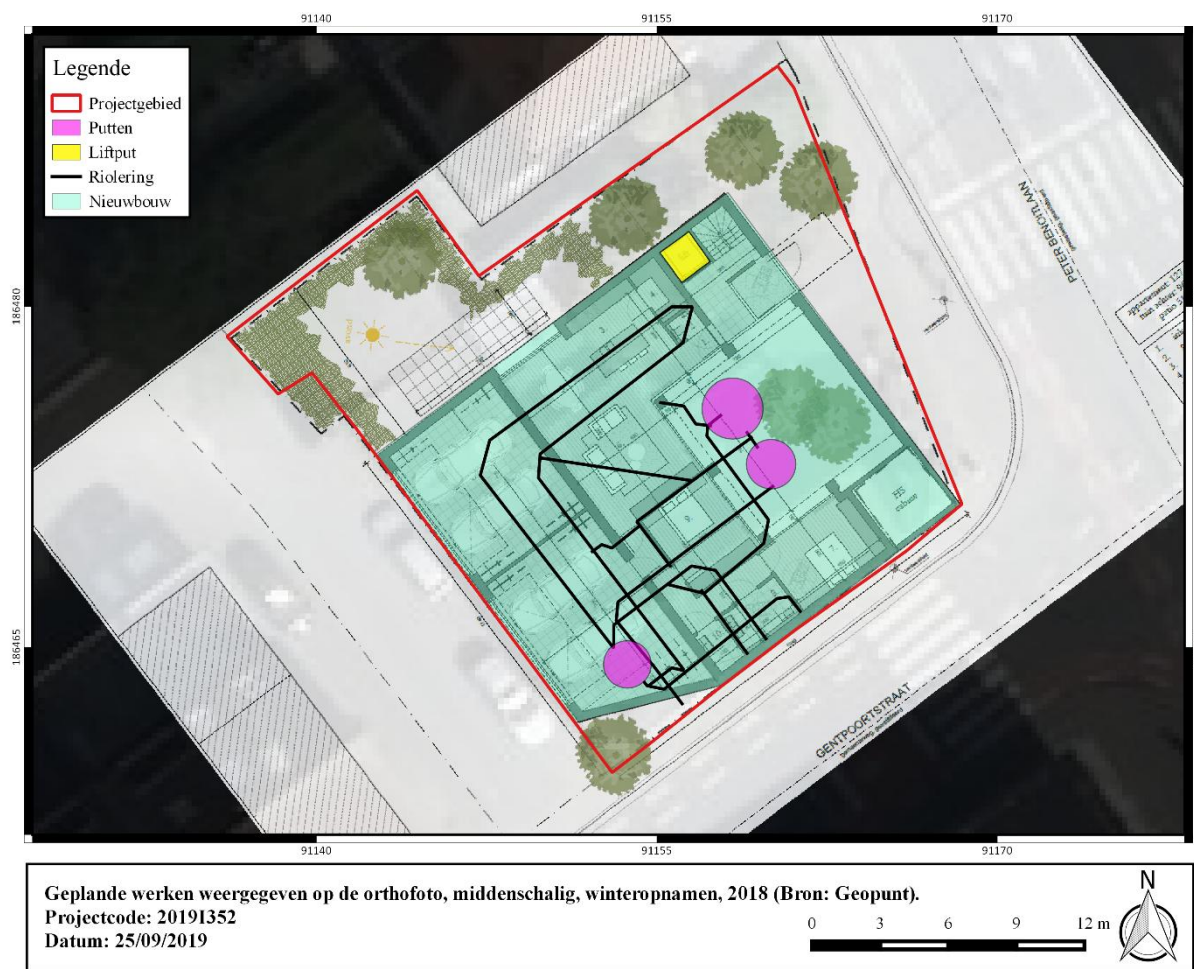

Figuur 7 Het plangebied geprojecteerd op de quartair geologische kaart. (bron: overgenomen uit bureaustudie 20191352)

3.2 Geplande werken

Na de sloop wordt een vrijstaande meergezinswoning met 3 appartementen gerealiseerd. Deze nieuwbouw zal een oppervlakte hebben van ca. 324 m². Het gebouw zal gefundeerd worden door middel van een vloerplaat (ca. 40 cm-mv) en sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 100 cm-mv). Ter hoogte van de patio (ca. 60 m²) wordt geen vloerplaat voorzien. In het noordoostelijk deel van het gebouw zal een liftput gerealiseerd worden tot een diepte van ca. 1,50 cm-mv over een oppervlakte van 2,4 m². Het gebouw wordt niet onderkelderd. Rondom de nieuwbouw zal er buitenaanleg plaatsvinden in de vorm van tuin en verharding. Voor deze buitenaanleg dient een bodemingreep gerekend te worden van ca. 40 cm-mv. In functie van de geplande werken dient tevens nieuwe riolering aangelegd te worden. Ter hoogte van de riolering zal een uitgraving nodig zijn tot ca. 1 m-mv. Deze riolering sluit aan op een regenwaterput (10.000 liter), een infiltratieput (5200 liter) en een septische put (4200 liter). Deze putten hebben een oppervlakte van respectievelijk 5,6 m², 3,7 m² en 3,4 m². Voor de regenwaterput dient rekening gehouden te worden met een uitgraving van 3 meter, voor de infiltratieput dient rekening gehouden te worden met een uitgraving van 2,30 meter.

Figuur 8: Synthese geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschaling, winteropnamen, 2018 (bron: overgenomen uit bureaustudie 20191352)

3.3 Historische en archeologische situering

3.3.1 Algemene historische situering

De oorspronkelijke kern van Deinze is gelegen aan de noordelijke over van de huidige Leie, in de lus van een oude Leiemeander. Over het pre-middeleeuwse Deinze zijn tot op heden weinig gegevens gekend. Bij het uitbaggeren van de Leie in 1974 zijn ter hoogte van Deinze centrum wel een ruim aantal steentijdartefacten gerecupereerd, waarvan de oudste een Tjongerspits uit het finaalpaleolithicum is. Tijdens opgravingscampagnes tussen 2009 en 2012 in het stadscentrum werd een eerste indicatie aangetroffen voor ijzertijdbewoning. Ook voor de Romeinse periode zijn enkele vondsten gekend. Het betreft een vondstenensemble van munten, aardewerk en fibulae die Romeinse bewoning doet vermoeden. Op basis van de beschikbare gegevens is er dus wel degelijk een verwachtingspatroon voor pre-middeleeuwse bewoning binnen de historische stadskern.

De huidige stadskern van Deinze is ontstaan uit twee afzonderlijke bewoningskernen, met name Deinze-binnen aan de noordelijke Leie-oever, en Petegem-aan-de-Leie op de zuidelijke oever. De eerste vermelding van Deinze stamt uit 840. Het oudste bedehuis zou ook dateren uit deze periode. De eerste gekende heren van Deinze waren de graven van Aalst in de 12^e eeuw, die de heerlijkheid in leen hielden van de graven van Vlaanderen. In de 13^e eeuw

ontving Deinze de stadsrechten met eigen keure, privileges en omwallingsrecht. Reeds onder Johanna en Margaretha van Constantinopel (1211-1278) zijn versterkingen opgetrokken onder graaf Gwijde van Dampiere, is de stadsgracht gegraven en werden toegangsbruggen en drie poorten gebouwd: de Brugse Poort, de Gentpoort en de Oudenaardsepoort. Door de oprichting van de omwalling kwam ook het begijnhof op de Oostmeers binnen de stad te liggen. Het is momenteel onduidelijk hoe de stadsomwalling eruit zag, maar uit archeologisch onderzoek aan de Brugse Poort blijkt toch dat deze van enige omvang geweest moet zijn. Het betrof een zwaar gefundeerd poortgebouw, aangelegd in de loop van de 13^e eeuw en eind 17de eeuw afgebroken. Uit het onderzoek blijkt ook dat er vanaf de Brugse Poort een muur vertrok, mogelijk de stadsmuur, die volgens sommige historische kaarten zoals Sanderus uit 1641 voornamelijk aan de kant van Gent was opgetrokken. De laatmiddeleeuwse stadsgracht is tot op heden herkenbaar in het tracé van de Kaandelbeek. De Kaandel is langs de huidige Mouterijdreef, bij de stadskernvernieuwing, terug open gemaakt waarna hij in het zuiden uitmond in de Leie. In het noorden draait deze stadsgracht af naar het huidige Kongoplein. De gracht is hier gedempt maar het tracé is te volgen in de P. Benoitlaan en de G. Gezellelaan. Op de zuidelijke oever is het tracé nog te herkennen in de perceleringsgrenzen, die duidelijk richting de voormalige locatie van de historische Tolpoort lopen (Tolpoortstraat 76/75). Recent archeologisch onderzoek heeft de kennis omtrent de stadsversterking van Deinze in aanzienlijke mate doen toenemen.

Het langgerekte marktplein van Deinze heeft zich vermoedelijk al in de loop van de volle middeleeuwen gevormd. Vanaf de 14^e eeuw was Deinze een bloeiend economisch centrum door de wolnijverheid en de productie van laken. Uit de 14^e eeuw dateert ook de stadshalle. In 1469 werd 'Petegem-binnen' door Karel de Stoute bij 'Deinze-binnen' gevoegd en werd de macht en handelspositie van Deinze aanzienlijk vergroot. Ondanks talrijke vernielingen in 16de eeuw (o.a. de Beeldenstorm) en de 17de eeuw (veroveringstochten van Lodewijk XIV) kon Deinze zich handhaven als ambachts- en handelscentrum met zijn weekmarkten en drie jaarmarkten. In de 18de eeuw bloeide de huisnijverheid van linnen en vlas en werden talrijke brouwerijen en jeneverstokerijen opgericht. Ook het ambacht van huidevetters en leerbewerkers was nog goed vertegenwoordigd. Het verbeteren van de grote steenwegen bevorderde de handel in aanzienlijke mate.

De stad trad lang niet buiten haar muren, waarschijnlijk te wijten aan de bevolkingsstagnatie die de vele vernielingen en crisissen met zich meebrachten. Ook was het natte alluviale gebied in het westen en het oosten, dat voornamelijk in gebruik was als weide, minder geschikt voor bebouwing. De stad en zeker de stationswijk kreeg het zwaar te verduren tijdens het eindoffensief van de Eerste Wereldoorlog. Bij de wederopbouw kreeg Deinze een ander uitzicht. De meeste oude huizen op de Markt en aan de Knok en de laatste vestingen verdwenen en brede lanen werden aangelegd.³

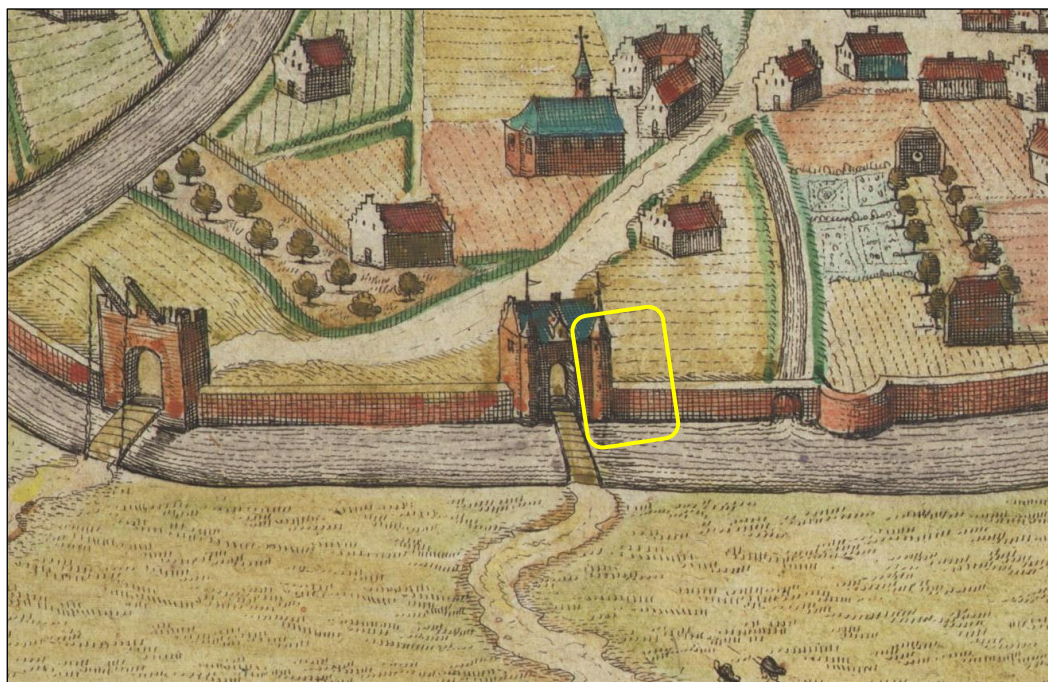
3.3.2 Historisch kaartmateriaal

De oudste beschikbare bron voor het plangebied betreft de Sanderuskaart. Op de Sanderuskaart is het poortgebouw van de Gentpoort duidelijk waar te nemen. Het betreft een omvangrijk poortgebouw met torens. Op basis van gekende bronnen en archeologische gegevens wordt verwacht dat dit poortgebouw te dateren is in de 13^e eeuw. Aan weerszijden sluit een keermuur aan op het poortgebouw. Aan de ene zijde situeert zich open terrein, aan de andere zijde de 13^e-eeuwse stadsgracht die op basis van de gekende gegevens een breedte kan

³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2019

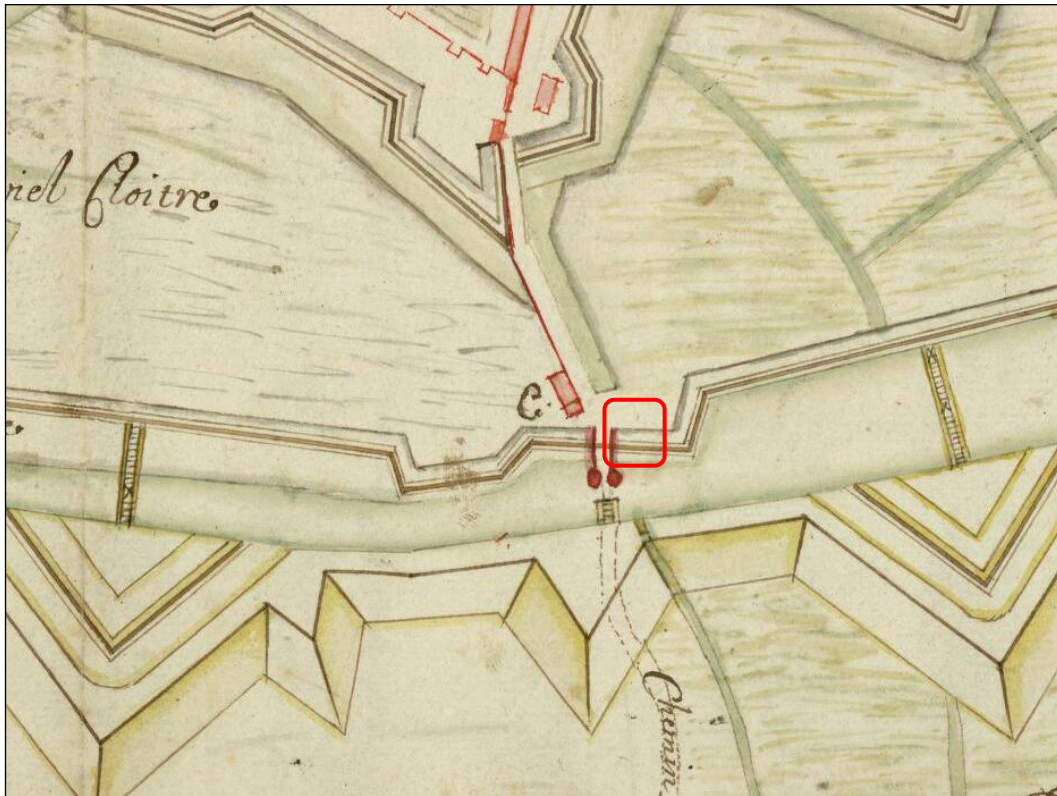
hebben van 16 meter. Het plangebied snijdt vermoedelijk de noordzijde van het poortgebouw, de keermuur en de stadsgracht aan.

Dit beeld wordt bevestigd door de kaart van Goubet uit 1694. Op het plan van Goubet is de Gentpoortstraat duidelijk waar te nemen. Langs de straat situeert zich een gracht. Op deze kaart is tevens de Vaubanversterking tot ontwikkeling gekomen. Net achter de oorspronkelijke keermuur is tevens een –eventueel droge- gracht waar te nemen. Aan de overzijde van de Gentpoortstraat situeert zich een rechthoekig gebouw dat wordt aangeduid als kazerne. De gracht langs de noordzijde van de Gentpoortstraat lijkt niet door te lopen tot binnen de projectgrenzen.

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Sanderuskaart, ca. 1640 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

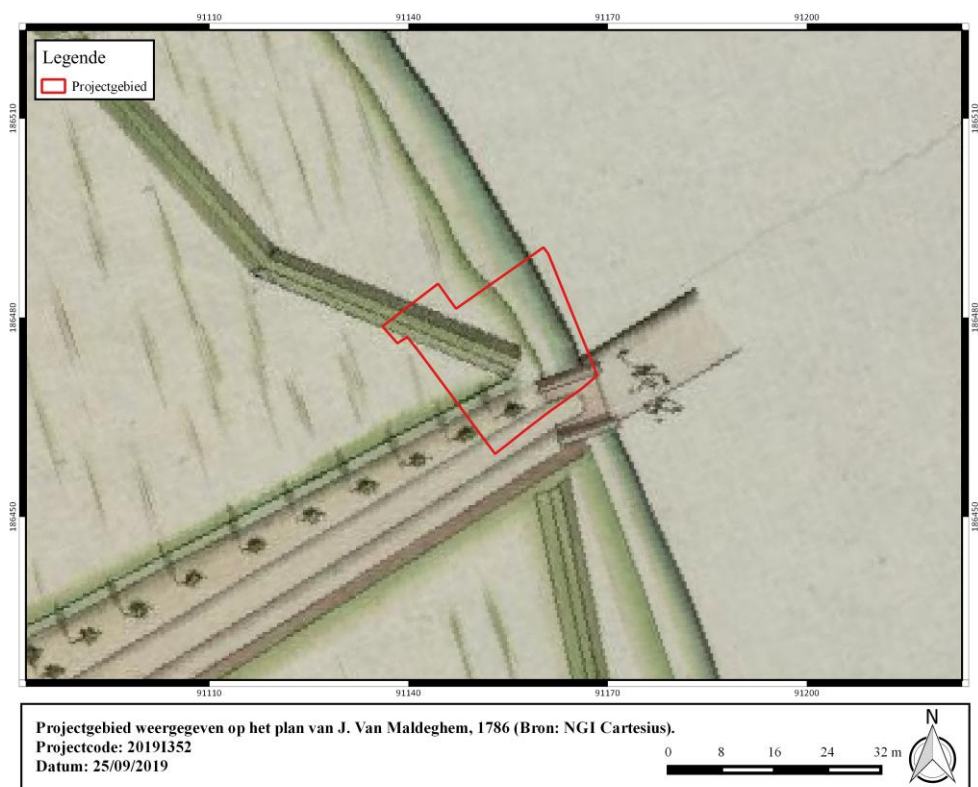

Figuur 10: Plan van de versterkingen van de stad Deinze opgemaakt door Goubet, 1694 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

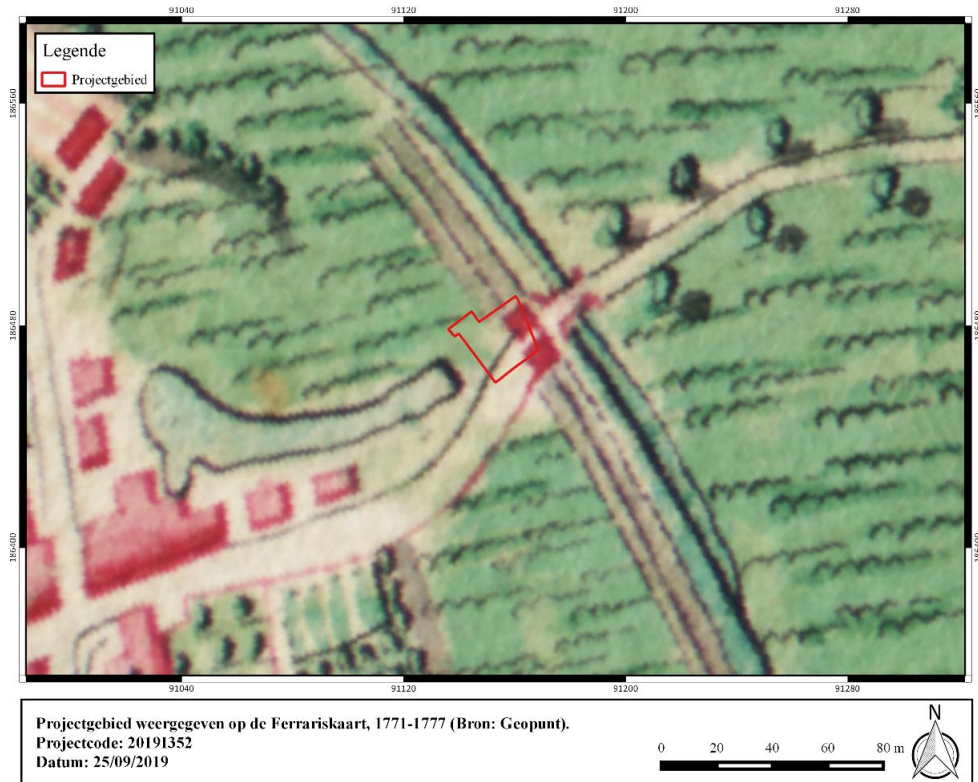
Het plan van J. Van Maldeghem kan met een vrij hoge nauwkeurigheid gegeorefereerd worden op basis van de kadastrale perceelsgrenzen op de Atlas de Buurtwegen. Op het plan van Van Maldeghem is de Vaubanversterking niet langer waar te nemen. Binnen het plangebied situeren zich volgende structuren:

- De stadsgracht, die vermoedelijk dateert uit de 13^e eeuw.
- Het noordelijk deel van de Gentpoort, die vermoedelijk tevens dateert uit de 13^e eeuw
- Het noordwest-zuidoost georiënteerd verloop van een gracht, waarvan de aanleg allicht dateert uit de periode waarin de Vaubanachtige versterking is aangelegd. Deze gracht lijkt aan weerszijden begrensd door een escarpe en een contrescarpe.
- Langs heen de noordzijde van de Gentpoortstraat situeert zich een wal met een bomenrij, met precies ten noorden daarvan een smalle gracht die uitloopt in de stadsgracht.

Op de Ferrariskaart, die minder betrouwbaar is, is de gracht ten noorden van de Gentpoortstraat niet waar te nemen.

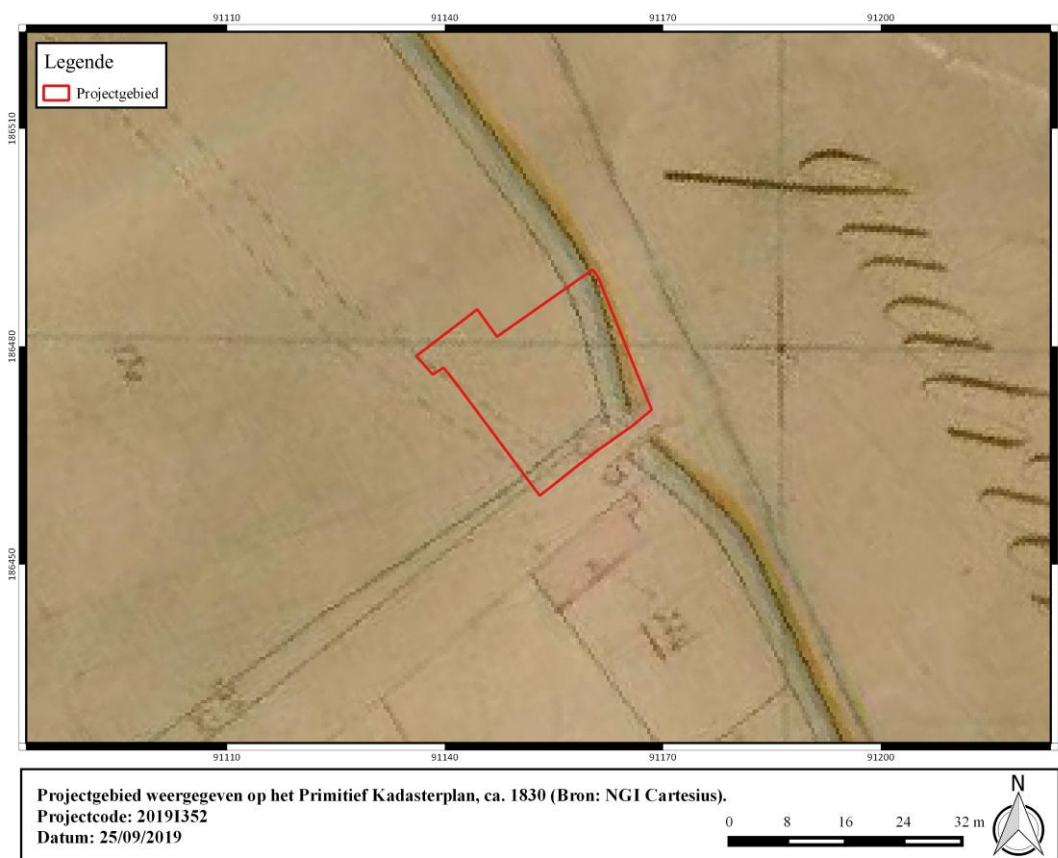
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het plan van J. Van Maldeghem, 1786 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

Op de Primitieve Kadasterkaart uit 1830 en de Atlas der Buurtwegen zijn de reeds vermelde structuren goed te herkennen. Het plan toont aan dat het terrein grenst aan de noordzijde van de Gentpoortstraat. Op basis van ouder kaartmateriaal kan verwacht worden dat het plangebied wel degelijk het noordelijk deel van de Gentpoort aansnijdt. De 17^e-eeuwse gracht lijkt geëvolueerd tot een smalle weg. Op de Primitieve Kadasterkaart en de Atlas der Buurtwegen is deze gracht iets oostelijker weergegeven en snijdt deze het plangebied enkel aan in het zuidwestelijk deel. Het oostelijk deel van het plangebied wordt ingenomen door de stadsgracht, die op de Atlas der Buurtwegen een breedte heeft van ca. 6,5 meter. De Poppkaart geeft een gelijkaardig beeld weer. De 19^e-eeuwse cartografische indicatoren beelden verder geen bebouwing af binnen de projectgrenzen. Op de topografische kaarten van 1911 en 1948 is het plangebied nog niet bebouwd. De huidige bebouwing dateert uit het midden van de 20^e eeuw.

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Primitief Kadasterplan, ca. 1830 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

3.3.3 Archeologische situering

Precies ten zuidwesten van het plangebied werd in 1977 een noodopgraving uitgevoerd. De reden voor het uitvoeren van een bodemonderzoek was het vermoeden dat restanten zouden bewaard zijn van het 15e-eeuwse Sint-Margarethaklooster. In 1423 vestigden zich enkele zusters van het Gemene Leven nabij de Gentse vest. Anno 1427 waren de kapel en diverse huizingen voltooid. In juli 1578 werd het klooster door de Gentse en Deinse Geuzen verwoest.

Het bodemonderzoek in het pand Ghesquièrestraat 2 werd uitgevoerd van mei 1977 tot oktober 1978. Zowel de noordelijke als de zuidelijke funderingsmuur van het schap van de kloosterkapel werden plaatselijk vrijgelegd. Ze zijn gemetst in baksteen in Vlaams verband. Massieve steunberen scheiden de traveeën. Er zijn stukken venstermaaswerk in Lediaanse kalkzandsteen opgegraven, alsook geprofileerde bakstenen afkomstig van de opgaande muren. Op basis van dit alles kan de kloosterkerk gesitueerd worden in de regionale Vlaamse baksteengotiek. In de bouwsleuven zijn aardewerkfragmenten aangetroffen uit het begin van de 15e eeuw. Een opgravingsplan van onderzoek is niet beschikbaar.⁴

Tevens relevant voor het huidige projectgebied is een vooronderzoek door S. Vandecatsye in 2009 naar sporen van de Brugse Poort. Deze poort was net als de Gentsepoort één van de versterkte toegangen tot de omwalde stad Deinze. Ze is bekend uit kaartmateriaal als een poort met ophaalbrug en moet omstreeks 1860 verdwenen zijn. Uit de sonderingen bleek dat er zich onder de bestrating van het noordelijk deel van de Markt, tegen de verwachtingen in, nog relatief intacte archeologische structuren situeerden. Er kwam een massieve bakstenen structuur aan het licht opgetrokken uit bakstenen met een formaat gelijkwaardig met bakstenen uit de funderingen van de Stadshal. Daar worden ze rond de 15^e eeuw gedateerd. Het massieve bakstenen fundament had naar omvang alle kenmerken van een vroeg-stedelijk poortgebouw. De aangetroffen resten bevonden zich lokaal eerder ondiep, maar liepen door tot meer dan 2,75 meter onder het straatniveau.⁵

Ook relevant voor het plangebied is een opgraving uit 2017 o.l.v. van Bakx R. en Schellens S waarbij de oude stadsgracht van Deinze werd aangetroffen. Deze stadsgracht wordt tevens verwacht in het oostelijk deel van het projectgebied. De stadsgracht werd in alle werkputten aangesneden, meer bepaald de dempingsfasen van deze gracht uit de 16^e, 17^e/18^e eeuw en 19^e/20^e eeuw. Aan de hand van gatsboringen kon de diepte vastgesteld worden op 4,40 m-mv. De stadswal was in goede bewaringstoestand, op sommige plaatsen tot een hoogte van 1,8 meter en de mogelijk maximale breedte van 16 meter. Op basis van aardewerkvondsten kon de walgracht in de 13^e eeuw gedateerd worden. Tevens werd een kademuur aangetroffen ter hoogte van de overgang stadswal – stadsgracht.⁶

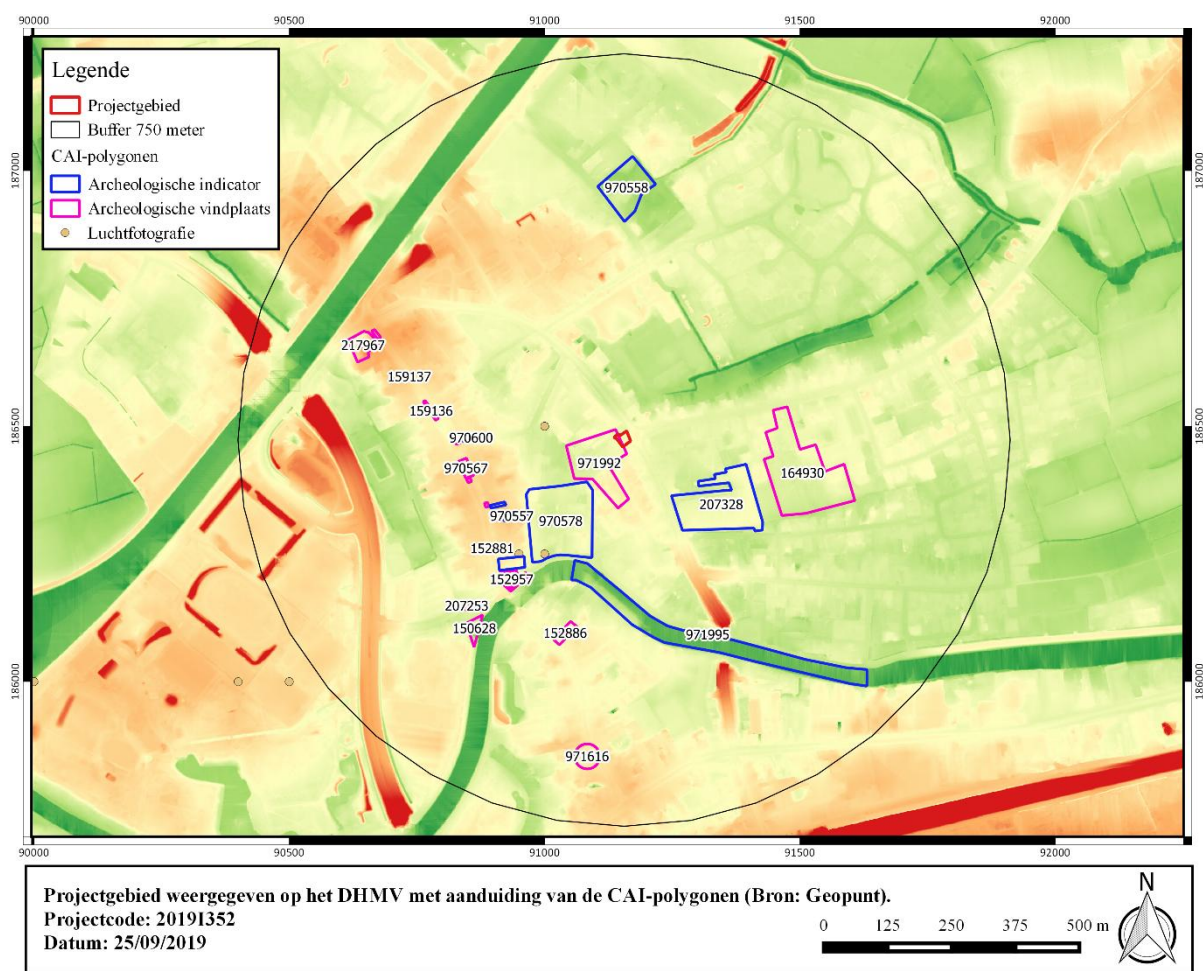
Uit archeologisch onderzoek ter hoogte van de markt blijkt dat er een gevarieerd bodemarchief bewaard is met een relatief goede bewaring. De algemene stratigrafie wordt getypeerd door de aanwezigheid van een post-middeleeuwse ophogingsfase en een zwartgrijze antropogene middeleeuwse occupatielaag die rust op een lichtgrijze horizont met drainagegreppels en karrensporen die doorlopen in de moederbodem.

⁴ Van Doorne G., 1979, Noodopgraving in Ghesquièrestraat nr 2 (O VI) in: *Archaeologia Mediaevalis* 2, p 17

⁵ Vandecatsye, S., Laisnez, K., Herreman, D. & Vanhee, D. 2014: Archeologisch onderzoek Deinze Stadskern 2010-2011, KLAD-Rapport 24, Aalter.

⁶ Bakx R. en Schellens S. 2017: BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 605. Nota Deinze, Markt 134-136. Verslag van Resultaten (ongepubliceerde nota), Bassevelde.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

I. Archeologische vindplaatsen

150628	Mechanische prospectie (2009); NK: 15 meter 18^e eeuw: De fundamenteën van een 8-hoekig paviljoen en de resten van tuinmuren (maakte deel uit van een siertuin met tuinpaviljoen) – een stuk van de kademuur werd blootgelegd - een stuk van de kademuur werd ook blootgelegd. Bron: Vanhee D. 2011, Archeologisch vooronderzoek Deinze - Rheinbachplein & Kerkplein, KLAD-Rapport 18
150629	Mechanische propsectie (2009); NK: 15 meter 18^e eeuw: restanten van een kelder, een oudere muur en een kleinere ingegraven structuur. Maakten deel uit van de gebouwen die ooit op het kerkplein stonden. Bron: Vanhee D. 2011, Archeologisch vooronderzoek Deinze - Rheinbachplein & Kerkplein, KLAD-Rapport 18
152881	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter

	Volle middeleeuwen: middeleeuwse occupatielaag, de zgn. zwarte laag, beperkte zich tot dunne lens die lokaal verstoord werd door recentere ingrepen. Beperkte hoeveelheid vondstenmateriaal - aantal paalkuilen (die wijzen op houtbouw) en greppels waarin roodbeschilderd aardewerk werd gevonden. Bron: Vanhee D. 2011, Jaarverslag 2010. Kale - Leie Archeologische Dienst, pp. 26-29
152882	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: greppels Late middeleeuwen: poel met daarin aanzienlijke hoeveelheid bewerkt leer – aardewerk – dierlijk botmateriaal Bron: Vanhee D. 2011, Jaarverslag 2010. Kale-Leie Archeologische Dienst, p. 30
152883	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: grachten en kuilen; konden wegens moeilijke weersomstandigheden maar beperkt onderzocht worden. Late middeleeuwen: humeus pakket waarin aardewerk werd gevonden dat in de 13de eeuw kan gedateerd worden. 16^e eeuw: recentere structuren Bron: Vanhee D. 2011, Jaarverslag 2010. Kale-Leie Archeologische Dienst, p. 30
152886	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Middeleeuwen: grafelijke residentie met motte 17^e eeuw: hoektoren markizaat - resten van een groot gebouw en een kleiner bijgebouw. In het oostelijk deel van het grote gebouw kon nog een kelder en een ruimte met hard vastgesteld worden. WO II: schuilkelder Nieuwste tijd: recente sporen van vroegere fasen van het postgebouw Bron: Vanhee D. & Deceuninck M. 2011, Archeologisch vooronderzoek Deinze - Tolpoortstraat 30-32, KLAD-Rapport 21
152957	Opgraving (2010); NK: 15 meter 17^e eeuw: zone grenzend aan de Leie: gebouwencomplex: muurresten van 3 kelders, 2 beerputten, waterput en stallingen of schuren zonder vloerverharding. De gebouwen centreren zich rondom een centrale binnenplaats met waterput.

	Onbepaald: resten van het voormalig kerkhof met meer dan 100 inhumaties, inclusief de verdwenen kerkhofmuren. de graven doorsnijden elkaar echter niet, vanwege regelmatige ophogingen van het terrein. Bron: Vandecatsye S. e.a. 2012, Archeologisch onderzoek binnen de stadskern van Deinze (Oost-Vlaanderen), in: Archaeologia Mediaevalis 35, 201-221
159134	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: kuilen, greppels, paalkuilen en mogelijke ploegsporen. 16^e eeuw: postmiddeleeuws pakket: bruine laag, rijk aan baksteenpuin en natuursteen Onbepaald: grijze laag met grotere hoeveelheden grijs aardewerk en een aantal scherven hoogversierd aardewerk. Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.
159136	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Middeleeuwen: grijs pakket dat op basis van het vondstenmateriaal als een middeleeuwse occupatielaag wordt geïnterpreteerd - gracht waarin grijs aardewerk en hoogversierd aardewerk werd gevonden; op de plaats van de middeleeuwse sporen is er echter geen indicatie van de grijze occupatielaag - kuilen, greppels en enkele andere sporen. In 1 van de greppels werd een hoge concentratie aan ijzerslakken vastgesteld. 16^e eeuw: bruine postmiddeleeuwse puinlaag - brede postmiddeleeuwse gracht waarin rood en grijs aardewerk en een vuurmechanisme van een musket (snaphaanslot; 1550-1650) Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.
159137	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Neolithicum: prehistorische kuil met in de vulling handgevormd, grofverschraald aardewerk met vingertopindrukken. Middeleeuwen: grijze humeuze laag, mogelijk een restant van een middeleeuwse occupatielaag. 16^e eeuw: bruin tot bruingrijs compact, puinrijk pakket Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.

159139	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Late middeleeuwen: stadspoort 19e eeuw: kelder Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.
164930	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Nieuwste tijd: onbepaald Bron: Reyns N., Van Staey A. 2013: Archeologisch vooronderzoek Deinze- Karel Picquélaan, Rapporten All-Archeo 173, Bornem.
207253	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Nieuwe tijd: kaaimuur en de rest van een kleine kelder Bron: Vanhee D. 2013: Archeologisch vooronderzoek Deinze - Brielstraat. 19, 20 & 29 augustus 2013, KLAD- Rapport 47, Aalter.
217967	Opgraving (2017); NK: 15 meter Middeleeuwen: gracht - in het noordelijk deel van het projectgebied werd de oude stadsgracht van Deinze in alle werkputten aangesneden, meer bepaald de dempingsfasen van deze gracht uit de 16de, 17de/18de eeuw en 19de/20ste eeuw; a.h.v. gutsboring kon diepte vastgesteld worden op 4,40 m onder het maaiveld, of onder ongeveer 3,65 m onder de veronderstelde hoogte van het oorspronkelijke maaiveld Volle middeleeuwen: in één bepaalde proefsleuf kon de overgang tussen de wal en de gracht vastgesteld worden; opmerkelijk is dat het wallichaam lager ligt dan de moederbodem; één van de diepere sporen (kuilen) leverde vondstmateriaal op uit de 12de eeuw Late middeleeuwen: wal - in zuidelijke deel onderzoeksterrein: stadswal in verrassend goede bewaringstoestand, op sommige plaatsen bewaard tot een hoogte van 1,8 m, mogelijk ook totale breedte van wal in eerste fase, namelijk ongeveer 16 m; uit de aanleg van het profiel doorheen deze stadswal werden negen scherven gevonden, allen te dateren in de 13de eeuw (in 1242 kreeg Deinze stadsrechten, waarschijnlijk is rond die periode deze wal opgericht) Middeleeuwen: kuilen – oven Nieuwe tijd: mogelijk soort kademuur ter hoogte van overgang stadswal - gracht (baksteenformaat: 22x10x5 cm), te relateren aan de bebouwing uit de eerste helft van de 19de eeuw 19^e eeuw: gebouw plattegronden

	Bron: Bakx R. en Schellens S. 2017: BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 605. Nota Deinze, Markt 134-136. Verslag van Resultaten (ongepubliceerde nota), Bassevelde.
970567	Opgraving (1976, 1978, 2011); NK: 15 meter Late middeleeuwen: paalextractiekuilen wijzen op een mogelijke houten voorganger van de Stadshal, de zogenaamde lakenhal. De vondst van enkele loden gewichten kan ook een indicatie zijn voor de aanwezigheid van een gebouw met marktfunctie - Verder werden ook resten aangetroffen van houten palissades. Deze sporen zijn ouder dan de muurresten van de Stadshal en op basis van het aardewerk in de vulling te dateren tussen de 12de en de 13de eeuw. 17 ^e eeuw: langs de oostflank van de stadshal kwam de beerput van het gebouw aan het licht. Het gaat om een latere bijbouw. Bron: Vandecatsye S. e.a. 2012, Archeologisch onderzoek binnen de stadskern van Deinze (Oost-Vlaanderen), in: Archaeologia Mediaevalis 35, 201-221
971616	Opgraving; NK: 150 meter Middeleeuwen: riolering
971992	Opgraving (1977); NK: 15 meter Late middeleeuwen: klooster met kapel – gebouwd op verwoest begijnhof - funderingen vermoedelijk van de kloosterkapel van het Sint-Margrietenklooster (schip) - op basis van de bakstenen: kerk te situeren in het kader van de regionale Vlaamse baksteengotiek – keramiek van de 15 ^{de} eeuw - begijnhof, later verwoest en klooster opgericht (had zeker een kapel in 1310) Bron: Van Doorne G., 1979, Noodopgraving in Ghesquierestraat nr 2 (O VI) in: Archaeologia Mediaevalis 2, p 17 & Callebaut D. 1977, Deinze (O. VI.): Sint-Margrietenklooster, in: Archeologie 1977/2, p. 106

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

970577	Indicator cartografie; NK: 15 meter Volle middeleeuwen: kerk
970578	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: Sint-Blasiushospitaal - stichting van een hospitaal opklimmend tot 12de eeuw met een eerste bloeiperiode ca.

	1200. Eerste vermelding als O.-L.-Vrouwehospitaal in 1232. Aanvankelijk een kloostergemeenschap van broeders en zusters, na 1400 enkel bediend door Augustinessen (1427). Eerste vermelding als St.-Blasiushospitaal in 1455 met kapelwijding in 1456 (cf. Van den Abeele) en 1522 (cf. Cassiman). Vlg. stadsrekeningen hospitaal verwoest in 1584. Nieuwe bloeiperiode en uitbreidingen in 17de eeuw, nieuwe kapel in 1672. Deed dienst als stadsgevangenis tussen 1800 en 1843. De gemeenschap hospitaalzusters ontbonden in 1806; in 1816 overgenomen door de zusters Maricolen die er een klooster en school oprichtten. Bron: Cassiman A., 1935, Het hospitaal te Deinze (1200-1806), Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel II, pp. 7-36
970599	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: huis – herberg Bron: Moerman G., 1997, Over oude Deinse herbergen, Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel 64, pp. 257-304.

Veldprospecties

970558	Veldprospectie (1979); NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
--------	---

Toevalsvondst

970557	Toevalsvondst; NK: 15 meter Neolithicum: gepolijste bijl
970600	Toevalsvondst; NK: 15 meter Nieuwe tijd: herberg - nu samen met hoekhuis omgevormd tot een modern huis (verdwenen)
971995	Toevalsvondst; NK: 150 meter Vroeg-Romeinse tijd: aardewerk – munten – fibulae – laagoven – vuurbok Bron: Vermeulen F., 1992, Tussen Leie en Schelde. Archeologische inventarisatie en studie van de Romeinse bewoning in het zuiden van de Vlaamse zandstreek (Archeologische inventaris Vlaanderen) p 52.

Onbepaald

207328	Locatie niet gevonden
--------	-----------------------

3.3.4 Synthese

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan aangetoond worden dat het archeologisch potentieel van het projectgebied groot is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan onderstaande afgeleid worden:

- Het plangebied is gelegen binnen de historische stadskern van Deinze.
- Naar steentijdconcentraties is de inschatting moeilijk te maken. De bewaring van de vindplaatsen hangt namelijk af van de graad van verstoring door alle jongere periodes. Deze wordt algemeen vrij hoog geschat omwille van het intensief gebruik van het perceel vanaf de middeleeuwen. Steentijdvondsten kunnen dus aanwezig zijn, al is de kans eerder klein.
- Op basis van cartografisch materiaal en eerder uitgevoerde archeologische onderzoeken wordt in de zuidoostelijke hoek van het terrein resten verwacht van de Gentpoort uit de 13de eeuw, meer bepaald de noordelijke zijde ervan. Aan de oostelijke zijde van het plangebied bevinden zich de 13de-eeuwse stadsgracht en de keermuur.
- Net ten westen van het plangebied situeerde zich het 15de eeuwse Sint-Margarethaklooster. Resten van dit klooster kunnen zich eventueel binnen het plangebied bevinden.
- Het noordwest-zuidoost georiënteerd verloop van een gracht bevindt zich eveneens ter hoogte van het plangebied (de aanleg dateert vermoedelijk uit de periode waarin de Vaubanachtige versterking is aangelegd). Deze gracht lijkt aan weerszijden begrensd door een (contr)escarpe. Op een kaart uit de 18de eeuw situeert zich langsheen de noordzijde van de Gentpoortstraat een wal met een bomenrij, met precies ten noorden daarvan een smalle gracht die uitloopt in de stadsgracht.

Concreet is er ter hoogte van het projectgebied een verwachting naar bewoning vanaf de volle/late middeleeuwen, alhoewel oudere sporen uit de Romeinse periode, de metaaltijden en het neolithicum niet uit te sluiten zijn. Zowel resten van de 13de eeuwse Gentpoort, stadsgracht en keermuur kunnen verwacht worden binnen het plangebied. Eventueel bevinden zich resten van het 15de eeuwse Sint-Margarethaklooster. Ook een NW-ZO georiënteerde 18de eeuwse gracht, wal en gracht vallen binnen het archeologisch verwachtingspatroon.

Concreet kunnen de archeologische sporen zich manifesteren als (bakstenen) funderingen en opgaand metselwerk, ophogingspakketten en opvullingspakketten (grachtvulling), (afval)kuilen,

4 Beschrijving van de onderzoeksoopdracht

Het onderzoek, uitgevoerd op 19/04/2021 en 20/04/2021 werd uitgevoerd naar aanleiding van een aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen. In functie hiervan werd reeds vooronderzoek verricht in de vorm van een bureaustudie.

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten en proefsleuven, gezien de ligging van het plangebied in een stedelijke context met een complexe verticale stratigrafie, de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methode dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Specifiek wordt verwezen naar hoofdstukken 8.6.1 en 8.6.3 van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 3.0). Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Doel van het onderzoek is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen). Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

- Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?
- In hoeverre is het plangebied verstoord?
- Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?
- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?
- Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden?
- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?
- Passen deze in de historische context van de locatie?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?
- Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het

vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

Concreet:

- Bevindt de Gentpoort zich binnen het plangebied? Hoe is deze opgebouwd? Welke constructiefasen/reparatiefasen zijn te onderscheiden? Is er gebruik gemaakt van verschillende bouwmaterialen?
- Wordt de 13de eeuwse stadsgracht aangesneden? Welke opvullingsfasen vallen te onderscheiden? Wat is de datering van de vulling?
- Wordt de keermuur aangesneden? Hoe is deze opgebouwd? Zijn er verschillende constructiefasen te onderscheiden?
- Bevinden zich resten van het Sint-Margarethaklooster binnen het plangebied?
- Zijn er resten van de 18de eeuwse dijk en éscarpe?
- Wordt de 18de eeuwse gracht aangesneden? Hoe is deze opgebouwd en opgevuld?

5 Werkwijze en strategie

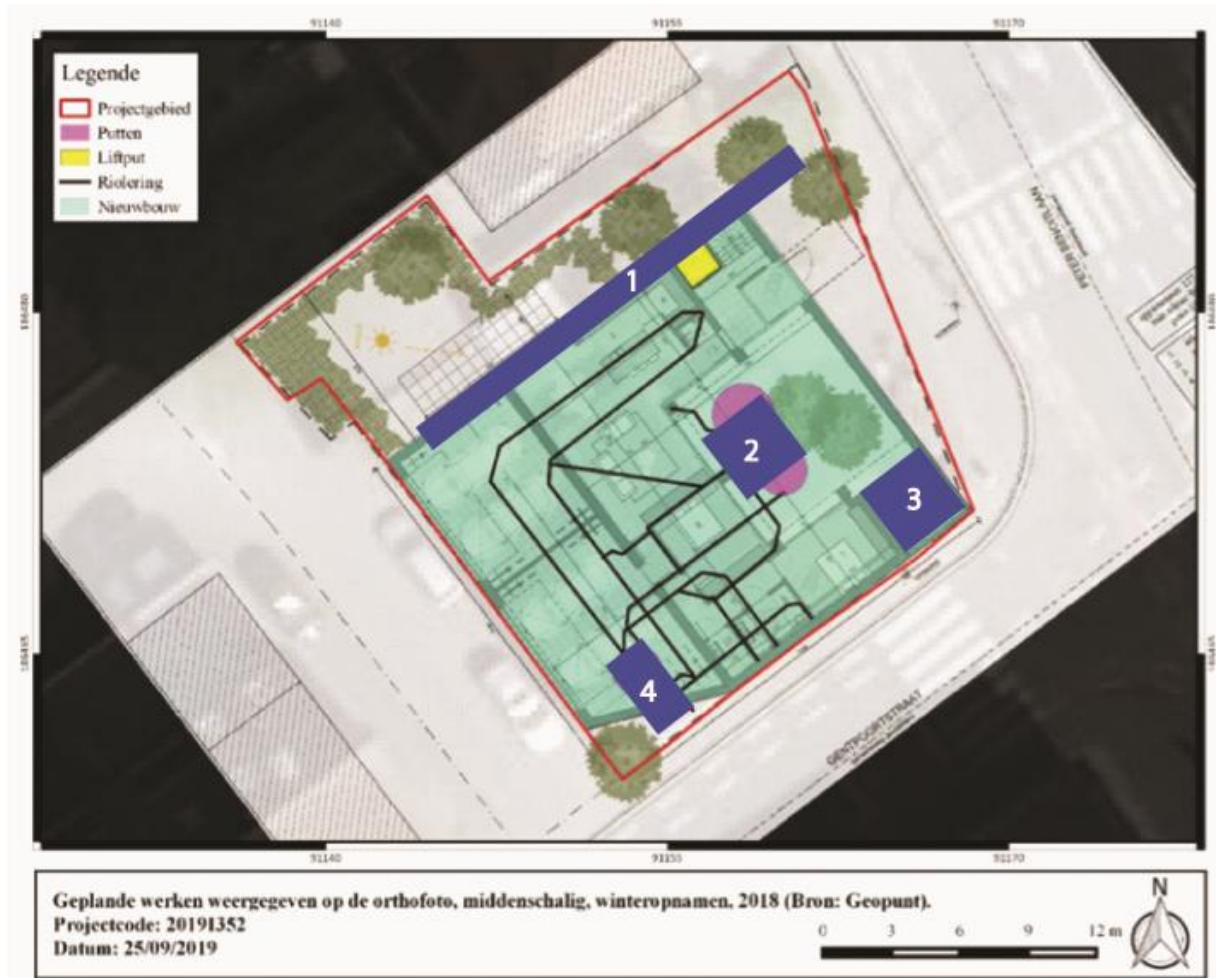
5.1 Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten opgelegd, in een uitgesteld traject.

De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden. Het onderzoek vond plaats op een site met complexe verticale stratigrafie. Het puttenplan in het programma van maatregelen voorzag 3 proefputten en 1 proefsleuf:

- Proefsleuf 1 (18mx2m): deze sleuf bevindt zich op het noordelijke deel van het terrein en valt deels binnen het bestaande grasperk en de huidige bebouwing. De sleuf wordt aangelegd tot op het eerste archeologische niveau. Plaatselijk wordt de stratigrafie gecontroleerd door middel van minimum twee proefputten tot op een diepte van 1,5m (ter hoogte van de geplande liftput) en tot op een diepte van 1m ter hoogte van de sleuffunderingen. Verwachting: 13de eeuwse stadsgracht?, keermuur?, 15de eeuws klooster?, 18de eeuwse dijk?, escarpé?.
- Proefput 2 (3mx3m): deze proefput bevindt zich binnen de huidige bebouwing en de geplande regenwaterput en infiltratieput. De proefput wordt opgegraven tot op verstoringsdiepte. Verwachting: 13de eeuwse Gentpoort?, stadsgracht?, keermuur?

- Proefput 3(3mx3m): de proefput bevindt zich ter hoogte van de geplande nieuwbouw in de zuidoostelijke hoek. De proefput wordt opgegraven tot op verstoringsniveau. Verwachting: 13de eeuwse Gentpoort?
- Proefput 4 (4mx2m): de proefput bevindt zich te hoogte van de geplande septische put. De proefput wordt opgegraven tot op verstoringsdiepte. Verwachting: 18de eeuwse gracht?

Figuur 15 Proefputtenplan uit het programma van maatregelen van de bureaustudie. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019I352)

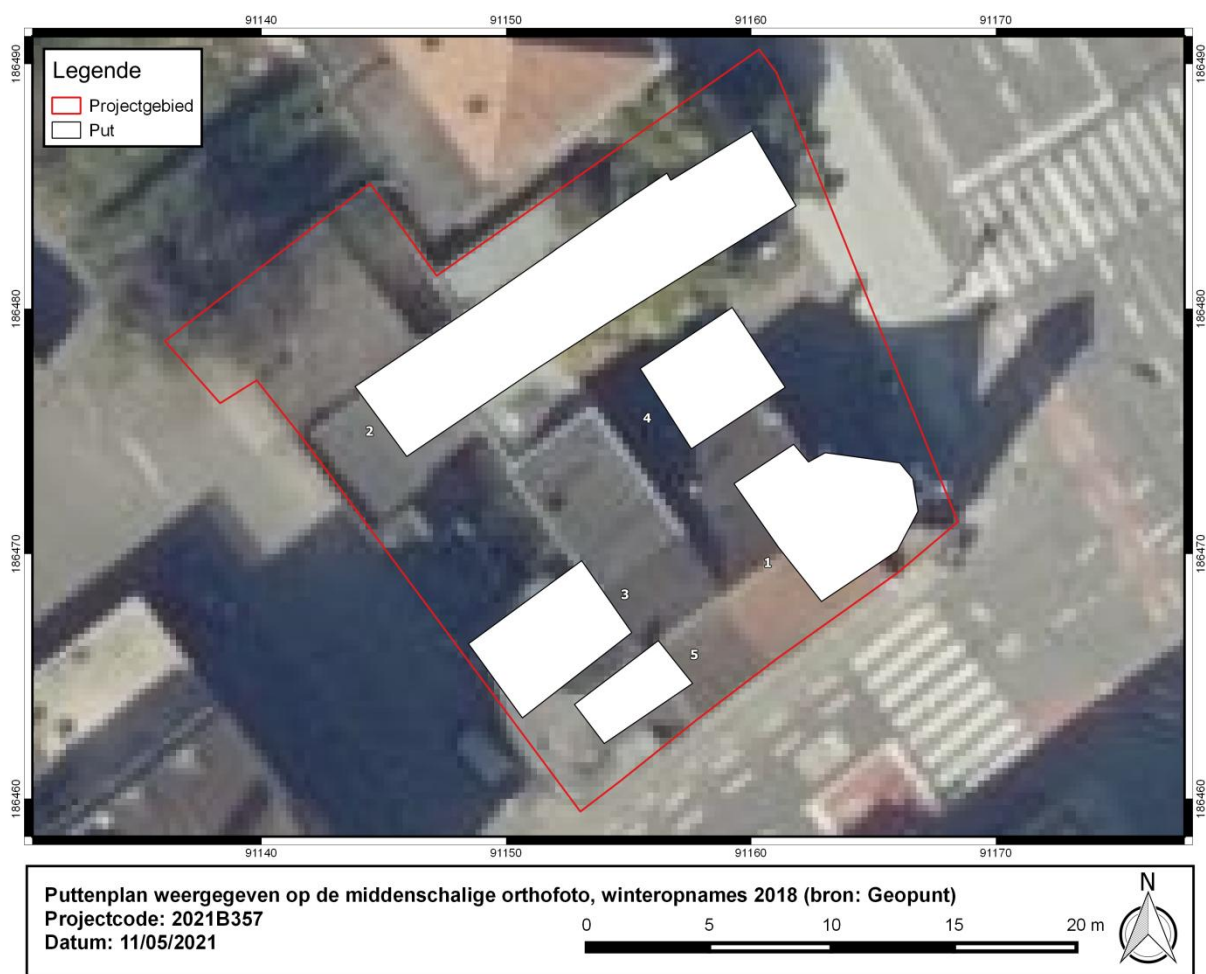
Dit proefputtenplan werd quasi volledig gevolgd. De geplande proefput 4 werd in twee delen, opgesplitst.

De aangelegde proefputten en proefsleuf waren voldoende groot om een adequate inschatting te maken van het potentieel en kenniswinst van het aanwezige archeologische erfgoed ter hoogte van het plangebied.

Figuur 16 Proefputtenplan op GRB-basiskaart

Figuur 17 proefputtenplan op de meest recente orthofoto. (bron: geopunt)

Figuur 18 Zicht op het plangebied, gezien vanaf de westelijke hoek. (bron: erkend archeoloog)

Figuur 19 Zicht op de kelderruimte in de zuidelijke hoek. (bron: erkend archeoloog)

Figuur 20 Beerput op het noordelijke deel van het plangebied, locatie sleuf 2. (bron: erkend archeoloog)

5.2 Organisatie van het onderzoek

Het proefputtenonderzoek werd uitgevoerd op maandag 19 april en dinsdag 20 april onder bewolkte en zonnige omstandigheden. Erkend archeoloog Bart Bot trad op als veldwerkleider en Elenora Vanbrabant en Arno Van den dorpel als assistent-archeologen. De metingen op het terrein gebeurden door Elenora Vanbrabant met een Total-Station. De opmetingen van de sleuven, profielen en hoogtes werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Elenora Vanbrabant.

5.3 Advies specialisten en wetenschappelijke advisering

/

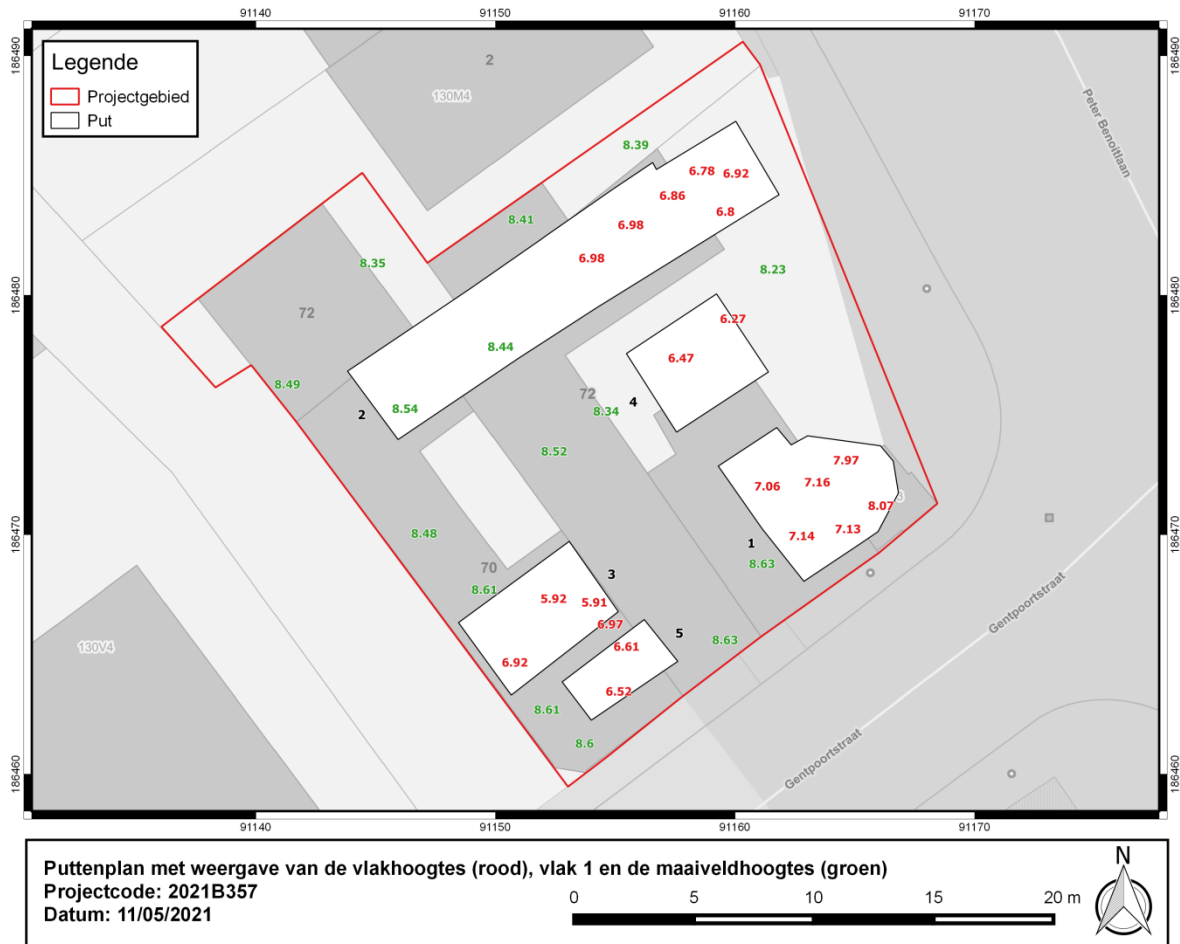
5.4 Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

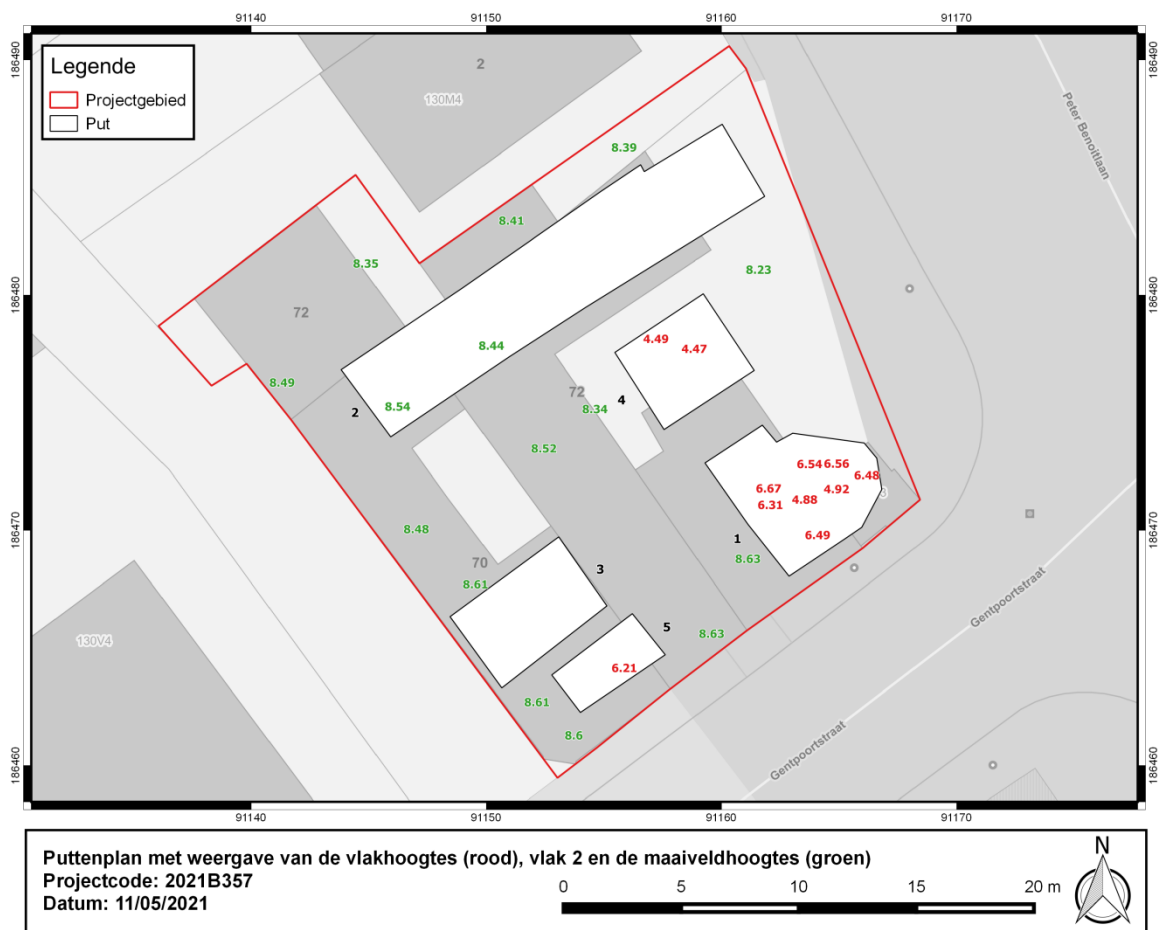
6 Resultaten van het proefputtenonderzoek

6.1 Overzicht van de proefputten

Zoals op de overzichtsfoto's reeds duidelijk was bevonden zich op het terrein meerdere recente funderingsstructuren, kelders en putten. Aan de zuidelijke zijde van proefsleuf 2 situeerde zich een (ge vulde) langgerekte beerput. Tijdens het proefonderzoek werd meermaals last ondervonden van grondwater, zeker in proefsleuf 2.

Figuur 21 Aangelegde proefputten met maaiveldhoogtes (groen) en vlakhoogtes (rood), vlak 1. (bron: geopunt)

Figuur 22 Aangelegde proefputten met maaiveldhoogtes (groen) en vlakhoogtes (rood), vlak 2. (bron: geopunt)

Figuur 23 Proefput 1.

Figuur 24 Proefsleuf 2.

Figuur 25 Proefput 3.

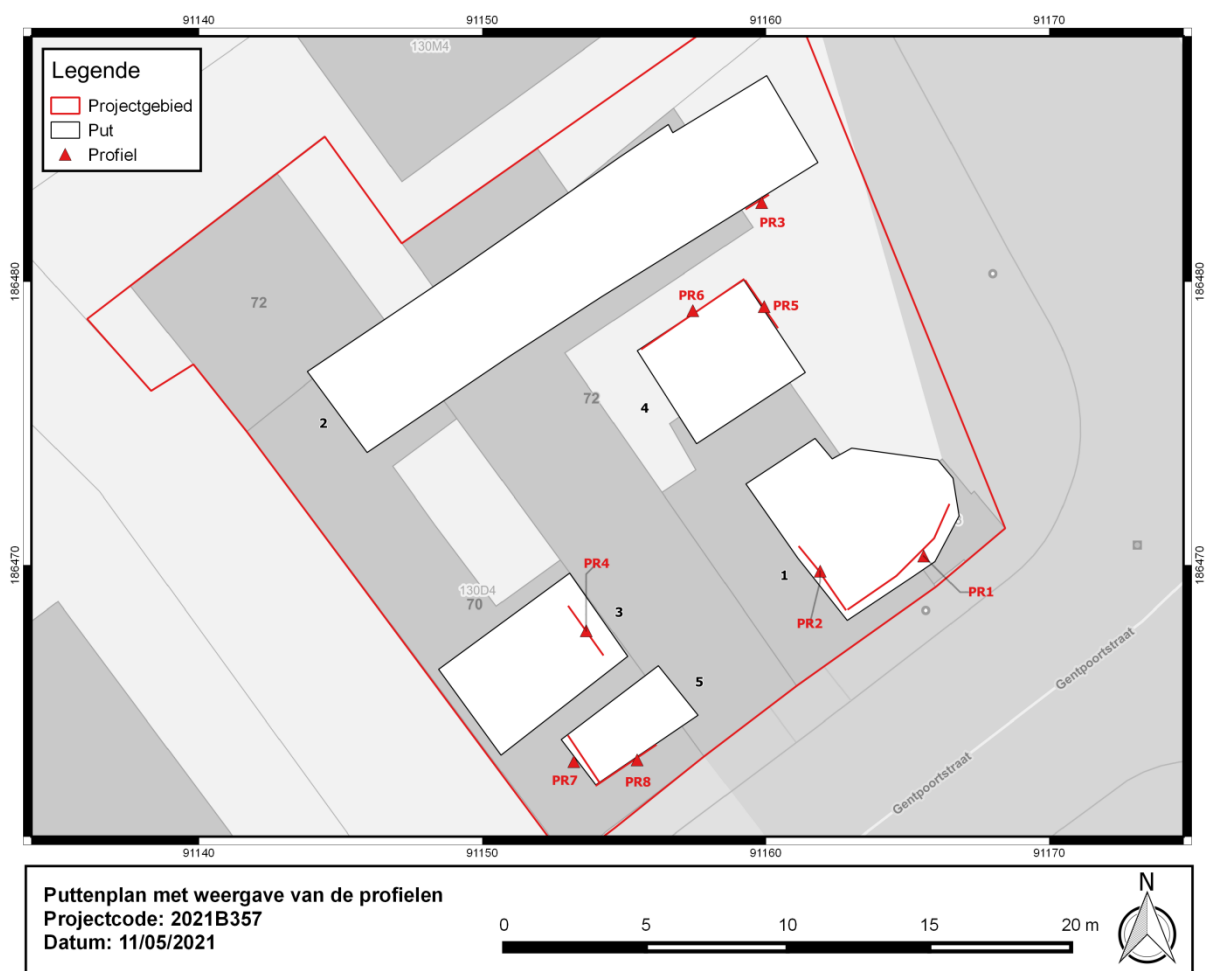
Figuur 26 Proefput 4.

Figuur 27 Proefput 5.

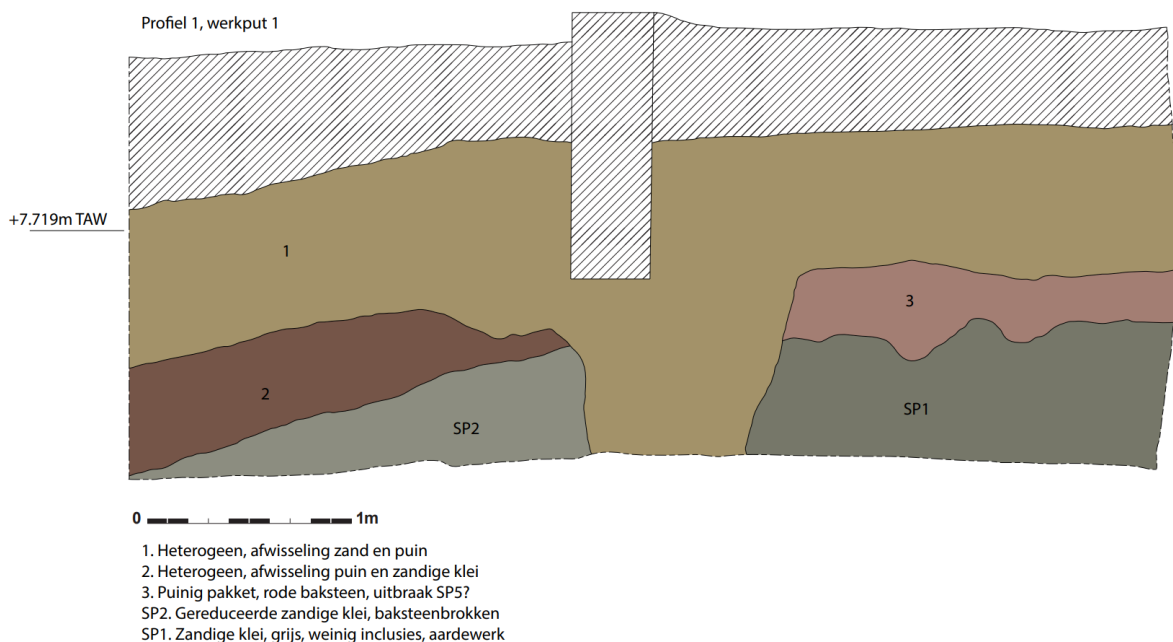
6.2 Aardkundige opbouw/stratigrafie

Om de stratigrafische opbouw van het plangebied te documenteren werd in elke proefput minstens 1 profiel geregistreerd (zie onderstaand plan voor de profielnummers).

Figuur 28 Grondplan met aanduiding van de aangelegde profielen.

Profiel 1: Het profiel werd aangelegd aan de zuidoostelijke zijde van proefput 1 tot op een diepte van -2,2m (+6,5m TAW) onder het bestaande loopoppervlak. Tot op een diepte van -1,6m onder het loopoppervlak werden enkel een afwisseling van sterk puinige pakketten en zandige pakketten waargenomen. Aan de noordelijke zijde werd een meer gelaagd pakket aangetroffen, een afwisseling van zand en grijze zandleem lagen. Centraal op het profiel bevond zich een fundering die in verband gebracht kan worden met de recent aanwezige 20ste eeuwse thans afgebroken bebouwing binnen het plangebied. Op een diepte van +7,10m TAW kon een homogener pakket worden waargenomen (Sp 1 en Sp 2). De laag had een bruinige kleur, was vrij kleiig en bevatte nog enkele baksteen- en kalkmortelbrokjes. Naar onderen werd de kleur meer grijsblauw als gevolg van de grondwatertafel en daarmee gepaard gaande reductie. In deze twee sporen Sp1 en Sp2, die vermoedelijk één en zelfde pakket zijn werden enkele scherven verzameld die in de 15de-16de eeuw te dateren zijn (VNR. 1 en 2).

Figuur 29 Gedigitaliseerde tekening profiel 1.

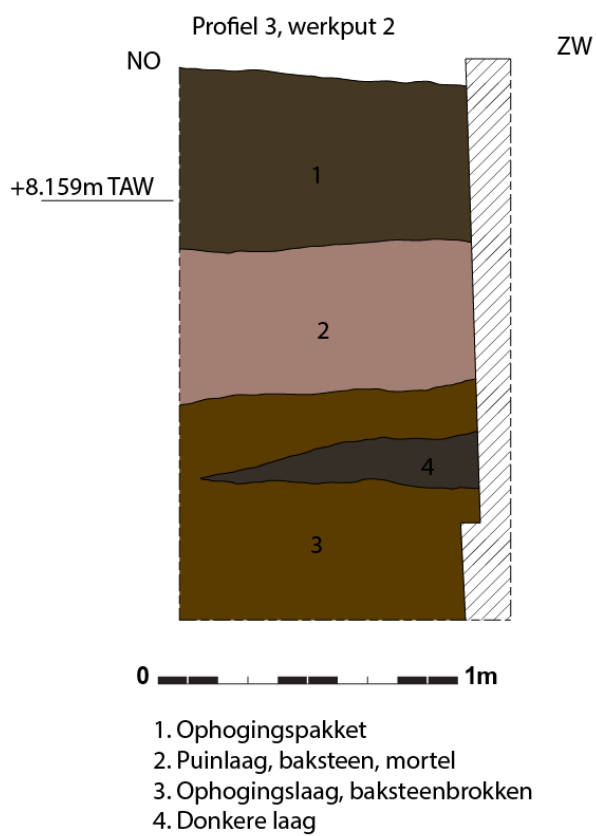

Figuur 30 Profiel 1 in proefput 1.

Profiel 3: Het profiel situeert zich aan de noordoostelijke zijde van proefsleuf 2 en werd aangelegd tot op een diepte van -1,8m ten opzichte van het oppervlak of een TAW van +6,75m. Op het profiel werden min of meer horizontale ophogingslagen waargenomen. Laag 2 was nog puinig met brokken baksteen. Op een diepte van -1m of een TAW van +7,55m werd een meer homogeen pakket waargenomen waarbinnen nog enkele baksteen brokken werden vastgesteld. Het pakket was onderaan het profiel grijsblauw.

Figuur 31 Profiel 3 in proefsleuf 2.

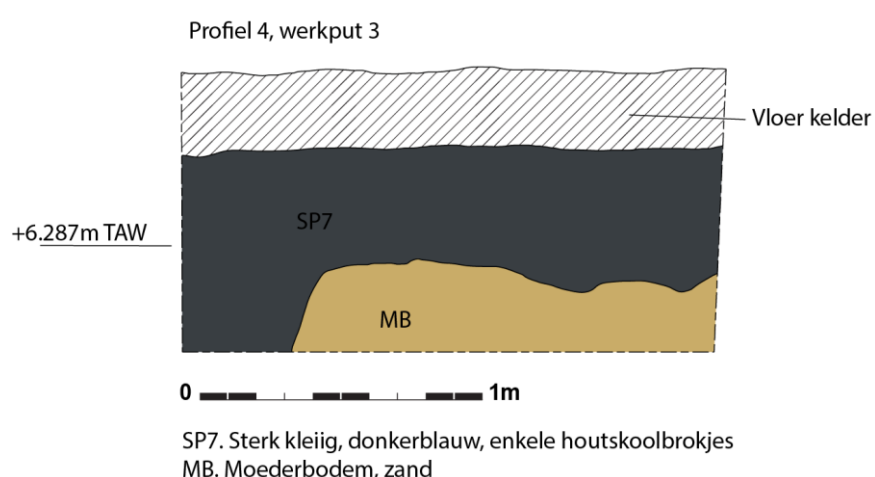

Figuur 32 Gedigitaliseerde tekening profiel 3.

Profiel 4: Onder de vloer van de kelder in proefput 3 werd een profiel aangelegd aan de noordoostelijke zijde. De vloer van de kelder bevond zich op een TAW van +6,88m TAW en had een dikte van 28cm en was opgebouwd uit rode bakstenen en een harde grijze cement. Onder de vloer was een vrij homogeen grijzig pakket waargenomen waarbinnen sporadisch een houtskoolbrokje werd herkend. Uit dit spoor 7 werd 1 scherfje grijs aardewerk verzameld (VNR. 3). Opvallend was de scherpe overgang met de onaangeroerde grond die werd aangetroffen op een TAW van +6,2m. Deze moederbodem was zandig en had een geelbruine kleur.

Figuur 33 Profiel 4 ter hoogte van de kelderruimte in proefput 3.

Figuur 34 Gedigitaliseerde tekening profiel 4.

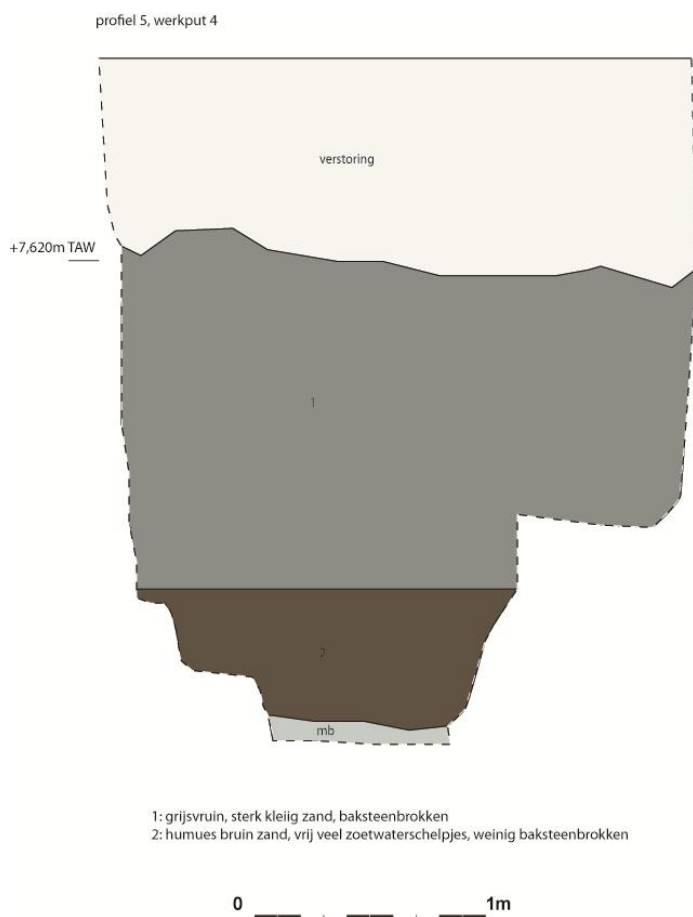
Profiel 5: Profiel 5 lag aan de noordwestelijke zijde van proefput 4. Op dit profiel werd de zandige onaangeroerde grond bereikt op een diepte van -3,8m onder het loopoppervlak of een TAW van +4,62m. Onder het bovenste verstoorde en rommelige pakket met een dikte van ongeveer 1m werd een blauwgrijs sterk kleiig pakket opgetekend waarbinnen enkele baksteenbrokken werden waargenomen, laag 1 = S8. Uit dit pakket werden enkele scherven verzameld die met enige voorzichtigheid in de late middeleeuwen/nieuwe tijden gedateerd kunnen worden (VNR. 4). Onder laag 1 (dikte van 1,8m) werd een donkerbruin, humeuzer pakket vastgesteld. Binnen deze laag werden nog baksteenbrokjes herkend maar ook vrij veel zoetwaterschelpjes (VNR. 5). De laag 2 = S9 bevatte minder baksteenbrokjes onderaan, een fragment van een teil (VNR. 6) kan vermoedelijk in de overgang late middeleeuwen/nieuwe tijden worden gedateerd. De overgang tussen S9 en de moederbodem was vrij scherp en duidelijk.

Figuur 35 Profiel 5.

Figuur 36 Onderkant profiel 5.

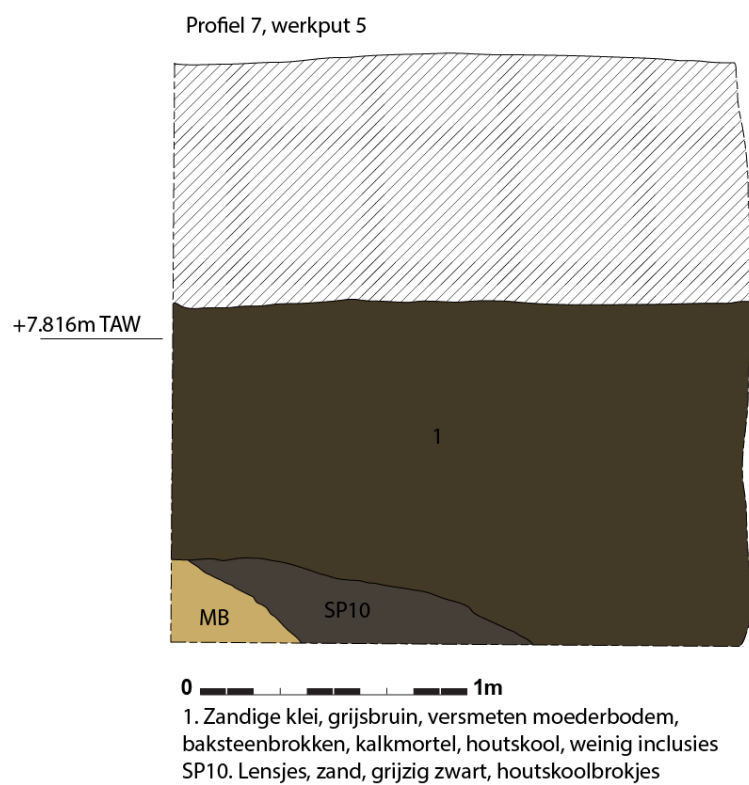

Figuur 37 Gedigitaliseerde tekening profiel 5.

Profiel 7: dit profiel bevond zich ter hoogte van proefput 5, aan de zuidwestelijke zijde, en werd aangelegd tot op een diepte van -2,2m ten opzichte van het oppervlak of tot op een TAW van +6,6m. Het bovenste pakket op het profiel was een recente fundering, opgebouwd uit rode baksteen en grijze cement. Laag 1 was sterk gerommeld met vlekken versmeten moederbodem, baksteen-, kalkmortel- en houtskoolbrokjes. De laag had een dikte van minimaal 1,4m. Op de linkerzijde van het profiel werd een kuil waargenomen, de vulling onderscheidde zich door de aanwezigheid van vele lensjes donkergrijs en geelbruin zand. Ook werden enkele houtskoolbrokjes aangetroffen. Deze kuil, S10, was uitgegraven in de zandige moederbodem die op dit profiel vanaf een diepte van +7m werd vastgesteld.

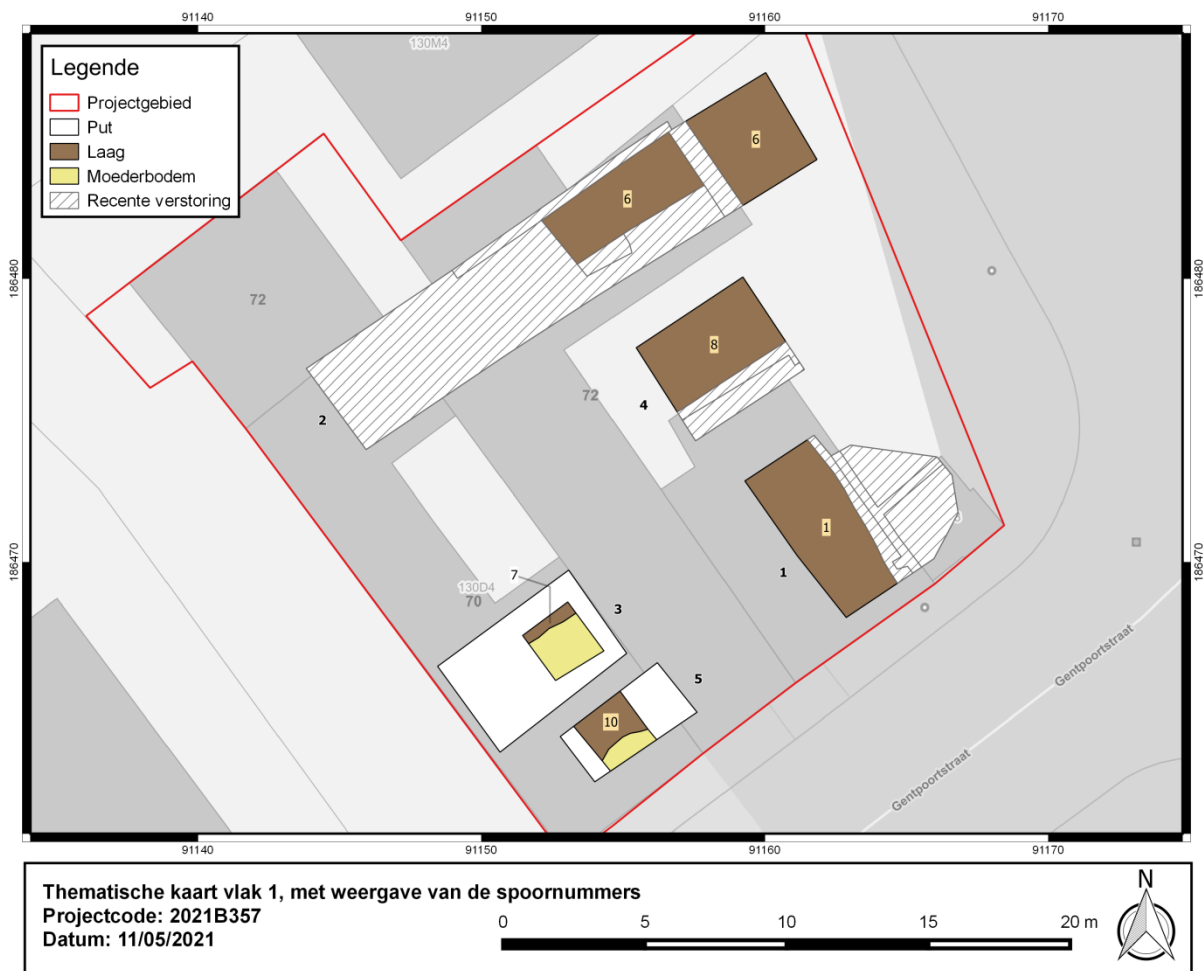

Figuur 38 Profiel 7.

Figuur 39 Gedigitaliseerde tekening profiel 7.

6.3 Assesment sporen

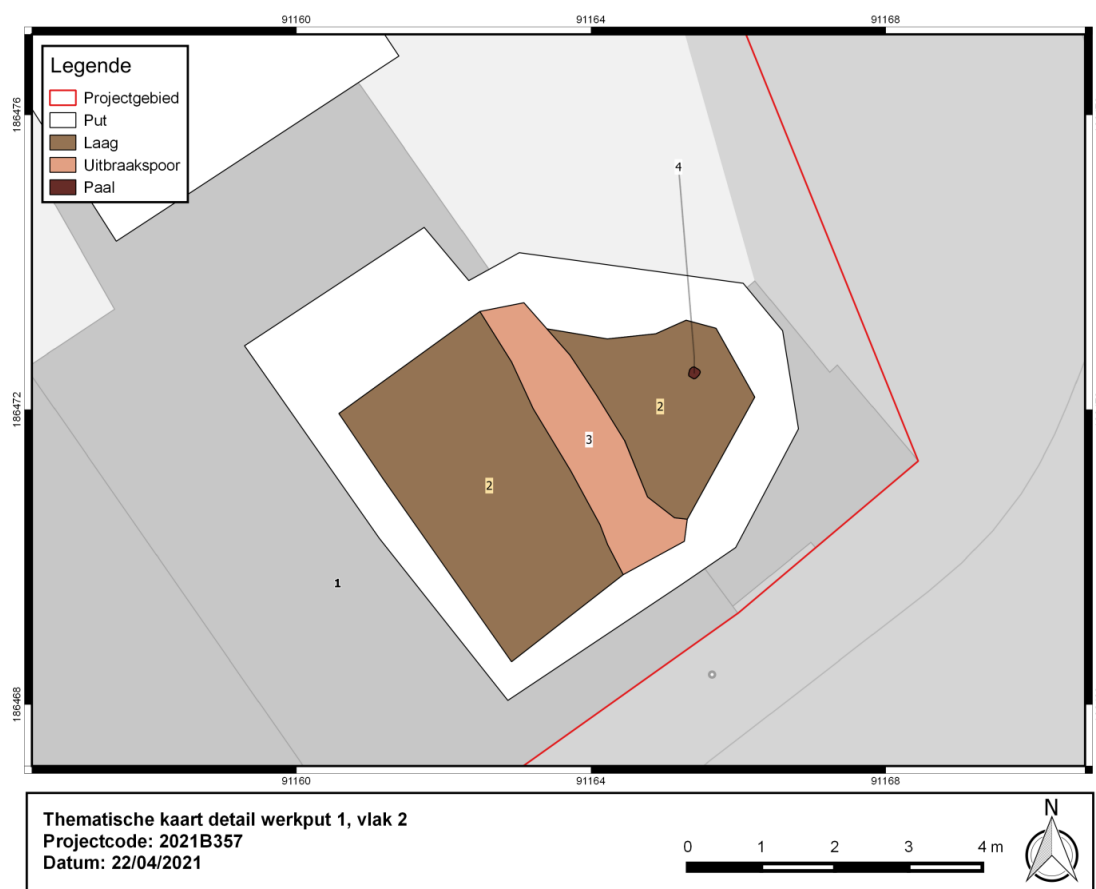
Figuur 40 Thematische kaart sporen vlak 1.

Werkput 1/proefput 1

Er werden 3 vlakken aangelegd in deze proefput, op respectievelijk TAW's van ongeveer +7,15m, +6,5m en +4,9m. Op het eerste vlak werd de bovenzijde van S1 waargenomen op een TAW van +7,15m. Het spoor kan als een ophogings-/opvullingspakket geïnterpreteerd worden. Een recente fundering doorkruiste het vlak, aan de uiterste noordelijke zijde bevonden zich recente, puinige ophogingspakketten (zie profiel 1). In vlak 2 werd aan weersijden van een noordwest-zuidoost georiënteerd uitbraakspoor (S3) een blauwgrijs ophogingspakket waargenomen (S2, zie profiel 1). Een geïsoleerd houten paaltje (S4) bevond zich binnen S2 en had een diameter van 15cm. Het uitbraakspoor S3, met een noordwest-zuidoostelijke oriëntatie, bestond uit brokjes baksteen en had een dikte van ongeveer 80cm. Een derde vlak werd aangelegd centraal in deze proefput. De moederbodem werd waargenomen op een diepte van +4,9m. In dit derde vlak tekende zich een noordwest-zuidoost georiënteerd spoor af tegen het gereduceerde zand. De vulling van dit spoor was nog altijd dezelfde als het geregistreerde pakket S2. Op profiel 2, aan de zuidwestelijke zijde van de proefput, werd een bakstenen fundering geregistreerd. De top van de fundering bevond zich op een TAW van +7,22m en was opgebouwd uit rode bakstenen (21,5cm x 10cm x 4,5cm) en een geelgrijze zachte kalkmortel. De fundering had een noordwest-zuidoostelijke oriëntatie, ongeveer gelijklopend met S2 in vlak 3.

Figuur 41 Proefput 1, vlak 1.

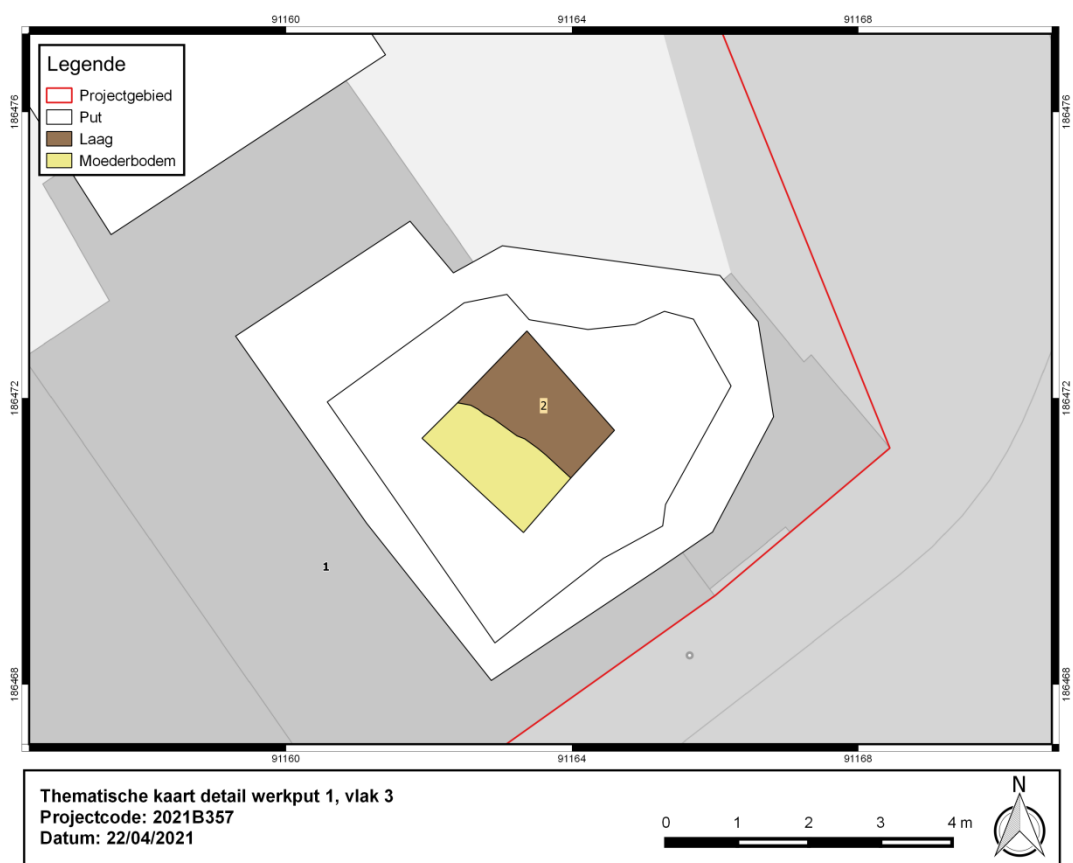
Figuur 42 Detail proefput 1, vlak 2.

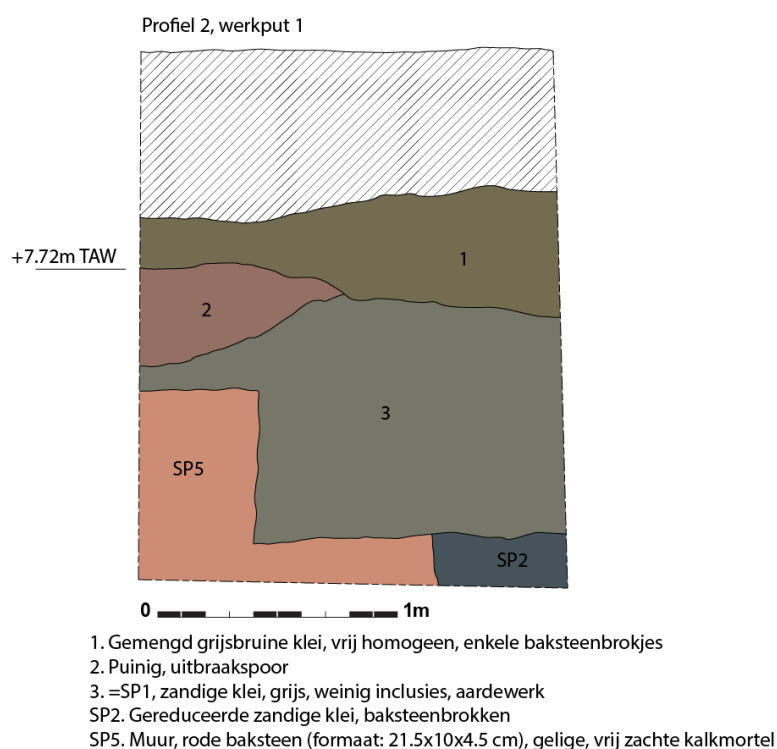
Figuur 43 Proefput 1, vlak 2.

Figuur 44 Proefput 1, vlak 3.

Figuur 45 Vlak 3 in proefput 1.

Figuur 46 Gedigitaliseerde tekening profiel 2.

Figuur 47 Profiel 2.

Werkput 2/proefsleuf 2

In deze proefsleuf werd enkel aan het ophogingspakket een spoornummer uitgedeeld. S6 bevond zich op een diepte van +6,98m TAW. In deze proefsleuf werd tussen de verschillende recente ophogingspakketten recente muurstructuren opgeschoond die in verband met de recent aanwezige bebouwing gebracht kunnen worden.

Werkput 3/proefput 3

Deze proefput lag ter hoogte van een voormalige kelderruimte. De bakstenen vloer van deze kelderruimte werd opgebroken. Onder de vloer werd een grijs pakket waargenomen met daaronder de zandige moederbodem. De grens tussen het pakket, S7, en de moederbodem was heel scherp. Bijna zeker werd de originele bodemopbouw afgegraven/afgetopt (zandwinning?) en opgehoogd met het pakket S7.

Werkput 4/proefput 4

Aan de zuidoostelijke zijde van deze werkput bevond zich een recente gecementeerde rechthoekige put. In deze werkput werden *grosso modo* twee verschillende ophogingspakketten geregistreerd alvorens de moederbodem werd bereikt. Het ging om S8 en S9 (zie profiel 5).

Figuur 48 Werkput 4.

Werkput 5/proefput 5

De proefput situeerde zich ten zuiden van proefput 3, buiten de kelderruimte. Op profiel 7 werd onderaan een kuil waargenomen, S10. De aflijning van de kuil was noordoost-zuidwest georiënteerd. Wegens het opkomende grondwater kon de coupe op S10 niet naar wens worden geregistreerd. Toch werd een kuil met licht oplopende wand waargenomen die tot op een maximale TAW van circa +6,4m was uitgegraven. Profiel 8 bevond zich aan de zuidelijke zijde van de proefput. Op dit profiel was het duidelijk dat de oorspronkelijk bodemopbouw werd afgetopt en opgehoogd met laag 1 (zelfde pakket als op profiel 7).

Figuur 49 Coupe op S10.

Figuur 50 Profiel 8 in werkput 5.

6.4 Assesment vondsten

Tijdens het onderzoek werden twee vondstencategorieën verzameld, namelijk aardewerk en schelpenmateriaal (zie bijlage voor de algemene en de gesplitste vondstenlijst). Het aardewerk gevonden in de contexten kan in eerste instantie een relatieve datering bieden. Ook getuigt het aardewerk van de specifieke socio-economische activiteiten binnen het plangebied.

Vondstnr	Scancode	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Periode	ABR alg	ABR spec	Soort	Opmerking
1	DEGE-21V1.003	AWG	1	43,00 gr	ROOD	NT	KER	AWG	MA1:1, onbepaald	1 bodem, vlakke bodem
1	DEGE-21V1.002	AWG	3	469,00 gr	ROOD	NT	KER	AWG	MA1:2, voorraadpot	2 bodem met standring, 1 wand, loodglazuur
1	DEGE-21V1.001	AWG	1	156,00 gr	ROOD	NT	KER	AWG	MA1:1, teil	1 rand met gietsneb, loodglazuur
2	DEGE-21V2.001	AWG	1	42,00 gr	ROOD	LME, NT	KER	AWG	MA1:1, teil	1 rand, intern loodglazuur
3	DEGE-21V3.001	AWG	1	20,00 gr	GRS	ME	KER	AWG	onbepaald	1 wand
4	DEGE-21V4.001	AWG	2	16,00 gr	ROOD	LME	KER	AWG	onbepaald	2 wand, waarvan 1 spaarzaam geglaazuurd en beroet
5	DEGE-21V5.001	ODS	5	1,00 gr	SCHHELP	XXX	OXX	ODS		zoetaterslakjes
6	DEGE-21V6.001	AWG	1	38,00 gr	ROOD	LME, NT	KER	AWG	MA1:1, teil	1 rand, intern loodglazuur
7	DEGE-21V7.004	AWG	3	53,00 gr	ROOD	LME	KER	AWG	onbepaald	2 wand, 1 aanzet oor, spaarzaam geglaazuurd
7	DEGE-21V7.003	AWG	1	3,00 gr	STG	LME	KER	AWG	onbepaald	1 wand, dekkend zoutglazuur
7	DEGE-21V7.002	AWG	1	27,00 gr	ROOD	LME	KER	AWG	MA1:1, pan	1 rand, intern spaarzaam geglaazuurd
7	DEGE-21V7.001	AWG	1	11,00 gr	GRS	LME	KER	AWG	onbepaald	1 wand

Figuur 51 Gesplitste vondstenlijst.

- VNR 1: uit spoor 1 in proefput 1 werden enkele scherven aardewerk in rood geglaazuurd aardewerk verzameld. Het rood geglaazuurd aardewerk overvleugeld het grijze aardewerk vanaf de 15de eeuw.⁷ In de laag S1 werden 3 bodems aangetroffen waarvan 2 bodems aan een voorraadpot kunnen worden toegewezen. De voorraadpot is moeilijk te herkennen binnen het vormenspectrum. Het is een gesloten vorm die diende voor de opslag van goederen. De eerste specifieke voorraadpotten ontwikkelen zich in de 12de eeuw. Voordien dienden kogelpotten als voorraadpotten.⁸ De 2

⁷ DE GROOTE K. 2008, p. 295.

⁸ DE GROOTE K. 2008, p. 275.

bodems hadden een standring, 1 wandscherfje bevatte loodglazuur. 1 randscherf rood geglazuurd aardewerk behoorde toe aan een teil. Een teil is een wijde open vorm, gekenmerkt door de aanwezigheid van een brede schenklip. De context kan gedateerd worden eind 15de – 16de eeuw.

- VNR 2: uit spoor 2 van proefput 1 werd een randfragment van een teil gerecupereerd. De context kan met enige voorzichtigheid in de 15de – 16de eeuw gedateerd worden.
- VNR 3: uit S7 van proefput 3 werd 1 wandscherfje grijs gedraaid aardewerk gerecupereerd. Het scherfje kan globaal in de middeleeuwen gedateerd worden. Wegens het ontbreken van diagnostisch materiaal wordt deze context algemeen in de middeleeuwen gedateerd.
- VNR 4: uit S8 van proefput 4 verzamelden we 2 wandscherven waarvan 1 spaarzaam geglazuurd en beroet (fragment van een pan?). Deze context kan in de late middeleeuwen/nieuwe tijden gedateerd worden.
- VNR 5: uit S9 in proefput 4 konden verschillende zoetwaterslakjes verzameld worden.
- VNR 6: uit bovenstaande context werd een randfragment van een teil verzameld. De context kan met enige voorzichtigheid in de 15de – 16de eeuw gedateerd worden.
- VNR 7: uit laag 1 van profiel 8 (proefput 5) werd zowel rood aardewerk, grijs aardewerk als steengoed verzameld. Het rode aardewerk werd vertegenwoordigd door een randfragment van een teil en van een pan. 1 wandfragmentje grijs aardewerk en 1 wandfragment steengoed bevonden zich ook in deze context. De context kan in de late middeleeuwen gedateerd worden.

Figuur 52 VNR. 1.

Figuur 53 VNR. 7.

6.5 Assesment stalen

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem werden geen stalen genomen.

6.6 Assesment conservatie

Geen van de artefacten komt in aanmerking voor conservatie.

6.7 Datering en interpretatie

spoor	datering
1	15de - 16de eeuw
2	15de - 16de eeuw
7	middeleeuwen
8	15de - 16de eeuw
9	15de - 16de eeuw
laag 1 profiel 8	late middeleeuwen

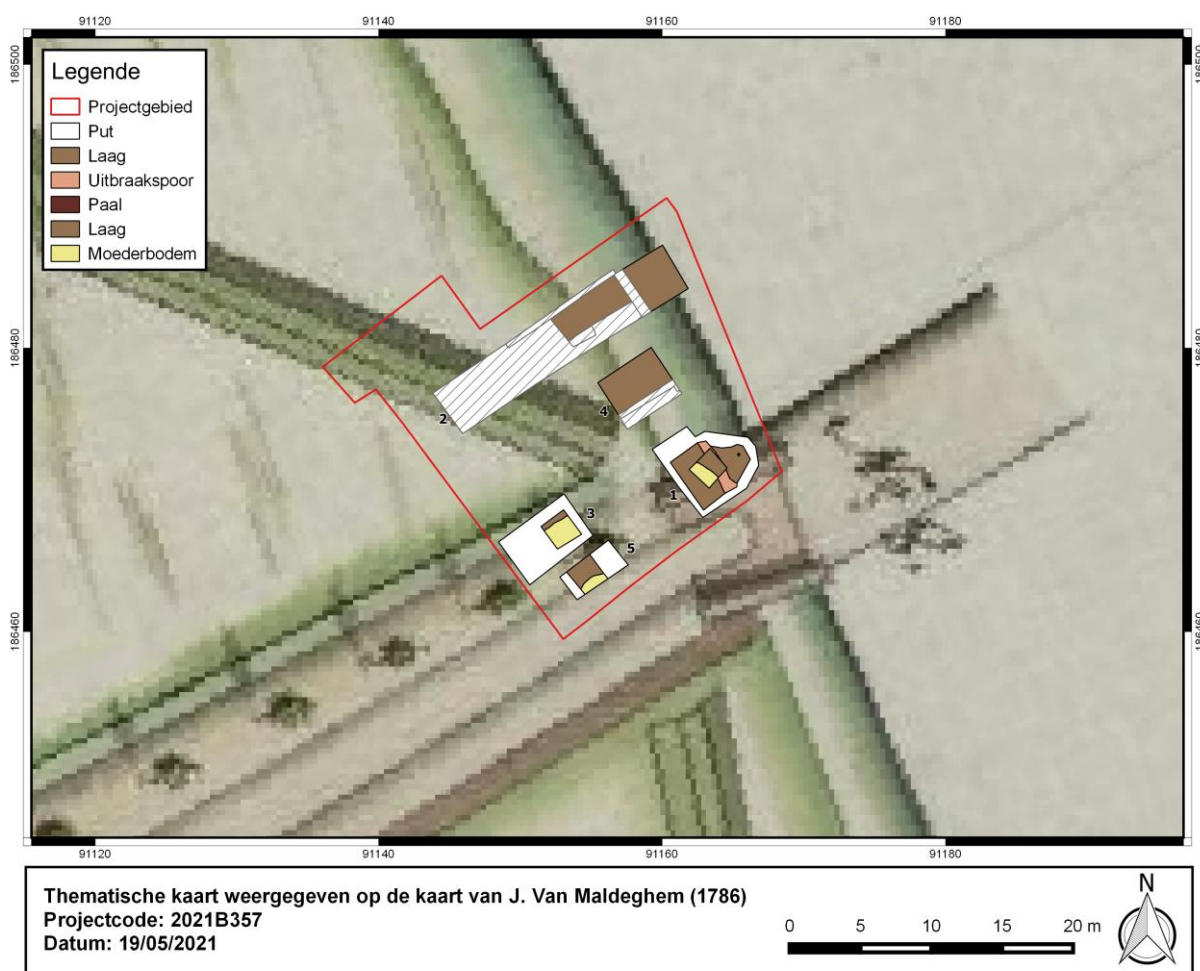
Figuur 54 Tabel met de datering van de sporen op basis van het aardewerk.

In de proefputten 1, 3, 4 en 5 werd de moederbodem of onaangeroerde grond vastgesteld. De moederbodem was zandig (sterk gereduceerd in de proefputten 1 en 4) en had een geelbeige kleur. Het kan vereenzelvigd worden met het zand dat tijdens de laatste ijstijd (Weichseliaan, 116000-11700ka) door middel van noordelijke winden werd aangevoerd (eolische afzetting). In proefputten 1, 3, 4 en 5 werd het zand waargenomen op een diepte van respectievelijk +4,9m, +6,2m, +4,6m en +7m TAW. In geen enkele proefput werd een originele bodemopbouw aangetroffen, wat min of meer te verwachten valt in een stedelijke context. De overgang tussen de moederbodem en het bovenliggende pakket was telkens vrij scherp en duidelijk.

De oudste geattesteerde sporen bevonden zich ter hoogte van proefputten 3 en 5. In proefput 3 werd bovenop de moederbodem een grijsig pakket waargenomen die op basis van het aardewerk vrij algemeen in de middeleeuwen gedateerd kan worden, het ging om S7. Laag 1 op profiel 8 kan in de late middeleeuwen gedateerd worden, als gevolg kan S10 in de late middeleeuwen of ouder gedateerd worden. Kan S10 geïnterpreteerd worden als een (zand)winningskuil of had de kuil een andere functie? De vulling van deze kuil doet een trage opvulling van deze kuil vermoeden, wat eerder in de richting wijst van een waterhoudende structuur.

Verschillende ophogingspakketten werden aan de noordoostelijke zijde van het plangebied waargenomen. Het ging om S1, S2, S8 en S9 in proefputten 1 en 4. De pakketten kunnen in de 15de – 16de eeuw gedateerd worden. S2 en S8 waren vrij gelijkaardig, grijsblauw, gereduceerd klei met baksteenbrokken. S9 was humeuzer en bevatte zoetwaterschelpjes wat

het vermoeden doet rijzen dat de pakketten met een grachtvulling te relateren zijn. Is het de NW-ZO georiënteerde gracht die afgebeeld staat op de kaart van J. Van Maldeghem uit 1786 en die in verband met de Vaubanversterking gebracht kan worden of gaat het hier alsnog om de in oorsprong 13de eeuwse stadsgracht waarvan we wel vermoeden dat deze eerder onder de huidige Peter Benoitlaan? Op de kaart van J. Van Maldeghem is er sprake van een noordwest-zuidoost georiënteerd grachtje. In vlak 3 van proefput 1 werd een aflijning waargenomen in de moederbodem die deze oriëntatie lijkt aan te nemen. Op profiel 2 in proefput 1 werd een fundering opgetekend met een noordwest-zuidoost oriëntatie. Mogelijks gaat het hier om een kaaimuur (zie grachtje J. Van Maldeghem) maar wegens de beperkte onderzoekszone kan dit niet hard gemaakt worden. Een dergelijk kaaimuurtje werd ook aangetroffen ter hoogte van het proefonderzoek aan de Brielstraat⁹ en met een zelfde formaat bakstenen. In vlak 2 van proefput 1 werd een uitbraakspoor waargenomen met een oriëntatie evenwijdig aan de Peter Benoitlaan. Wat de functie van deze muur was is onduidelijk. Gaat het hier om een kaaimuur van de stadsgracht? Hoe dan ook werden de verwachtingen i.v.m. de 13de eeuwse Gentpoort niet ingelost. Van het poortgebouw werden geen resten teruggevonden. Mogelijks situeerde deze zich eerder onder de Peter Benoitlaan/Guido Gezellelaan.

Figuur 55 Sporenplan geprojecteerd op de kaart J. Van Maldeghem (1786). (bron: geopunt)

⁹ VANHEE D., 2013.

6.8 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau? Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden? Hoe diep bevindt zich de onaangeroerde grond?

- Proefput 1: een eerste archeologisch niveau bevond zich op een diepte van +7,15m TAW of circa -1,5m onder het oppervlak. Een tweede archeologisch niveau werd aangetroffen op een diepte van -2m onder het oppervlak. Een derde archeologisch niveau en moederbodem bevond zich op een TAW van +4,9m.
- Proefsleuf 2: in deze sleuf werd geen duidelijk archeologisch niveau aangetroffen.
- Proefput 3: het archeologisch niveau bevond zich net onder de keldervloer op een TAW van circa +6,4m TAW. De moederbodem bevond zich op een diepte van +6,2m TAW.
- Proefput 4: het archeologisch niveau situeerde zich op +6,4m TAW, de moederbodem op ongeveer +4,6m TAW.
- Proefput 5: archeologisch niveau en moederbodem op +7m TAW of 1,6m onder het oppervlak.

In hoeverre is het plangebied verstoord?

Binnen het plangebied werden verscheidene kelderruimtes en putten waargenomen, verspreid over het plangebied. Op de profielen werd meermaals een bovenste rommelig pakket waargenomen met een dikte van 50cm tot 1m.

Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?

Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten? Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren? Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?

De meeste aangetroffen sporen betroffen opvullings/ophogingspakketten. Het ging om S1, S2, S8, S9 die in de late middeleeuwen/nieuwe tijden te dateren zijn, S6 kon algemeen in de middeleeuwen gedateerd worden. S3 en S5 waren een uitbraakspoor en een fundering. De fundering kan vermoedelijk in de nieuwe tijden/nieuwste tijden gedateerd worden. S4 was een houten paaltje en S10 een kuil. Over het algemeen kennen de sporen een matige bewaring.

Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie? Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?

De oudste geattesteerde activiteiten hebben waarschijnlijk te maken met zandwinning. Een deel van de bodem werd afgetopt en opgehoogd. Aan de noordoostelijke zijde van het

plangebied werden pakketten aangetroffen die als opvullingslagen van vermoedelijk een grachtstructuur te maken hebben. Het is onduidelijk welke grachtstructuur het hier betreft maar vermoedelijk gaat het om de gracht die in verband met de Vauban-versterking gebracht kan worden. Ook de bakstenen structuur lijkt in relatie met de opvullingspakketten te staan.

Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoekonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

De aangetroffen archeologische resten zijn niet van die aard dat een vervolgonderzoek noodzakelijk is. De confrontatie van de geplande werken en de archeologische resten tonen aan dat een opgraving geen kenniswinst zal opleveren.

7 Samenvatting

Naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen voerde Ruben Willaert nv een proefputtenonderzoek uit op 19 en 20 april ter hoogte van Deinze Gentpoortstraat 70-74. In totaal werden 4 proefputten en een proefsleuf aangelegd. Het archeologisch onderzoek focuste ondermeer op de Gentpoort zoals afgebeeld op de Sanderuskaart. Van de Gentpoort werden geen resten teruggevonden. Wel werden enkele opvullingspakketten aangetroffen die hoogstwaarschijnlijk in verband te brengen zijn met een grachtvulling en de Vaubanversterking. Het archeologisch onderzoek toonde aan dat de aanwezige archeologische resten niet van dien aard zijn dat een vervolgonderzoek noodzakelijk is.

8 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

Bakx R. en Schellens S. 2017: BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 605. Nota Deinze, Markt 134-136. Verslag van Resultaten (ongepubliceerde nota), Bassevelde.

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

NGI Cartesius

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Van Doorne G., 1979, Noodopgraving in Ghesquierestraat nr 2 (O VI) in: *Archaelogia Mediaevalis* 2, p.17.

Vandecatsye, S., Laisnez, K., Herreman, D. & Vanhee, D. 2014: Archeologisch onderzoek Deinze Stadskern 2010-2011, KLAD-Rapport 24, Aalter.

Vanhee D., 2013, Archeologisch vooronderzoek Deinze Brielstraat 19,20, 29, KLAD-rapport 54, Kale - Leie Archeologische Dienst.

9 Bijlagen

9.1 Plannenlijst

Algemeen grondplan, allesporenplan

Profielenplan: schaal 1/20

9.2 Sporenlijst

2021B357

SPORENLIJST

DEGE-21 Deinze Gentpoortstraat

PUTNR	VLAKNR	SPOORN	AARDSPOR	VULLINGNR	HOOFDKLEUR	INSLUITSEL	Z
1	1	1	LG	1	BR		7,2
1	1	999	REC	1	BR		7,08
1	1	999	REC	2	RO	BKS	7,08
1	2	2	LG	1	BL		6,66
1	2	2	LG	2	BL		6,66
1	2	2	LG	1	BR		6,66
1	2	3	MU	1	BR		6,58
1	2	4	PA	1	BR	HT	6,7
1	2	5	MR	1	RO	BKS	6,87
1	3	2	LG	1	BL		4,94
1	3	2	LG	2	BL		4,94
1	3	2	LG	1	BR		4,94
2	1	6	LG	1	BR		6,77
2	1	6	LG	2	BL		6,77
2	1	999	MR	1	RO	BKS	7,38
3	1	7	LG	1	GR		6,05
4	1	8	LG	1	BL		6,43
4	1	999	REC	1	RO	BKS	7,68
5	1	10	LG	1	BE		6,59
4	2	9	LG	1	BR	ODS	4,6

9.3 Vondstenlijst

2021B357

VONDSTENLIJST

DEGE-21 Deinze Gentpoortstraat

VONDSTNR	PUTNR	VLAKNR	SPOORN	VULLINGNR	INHOUD	VERZAMEL	X	Y	Z	OPMERKING
1	1	1	1	1	AW	AANV	91163,21	186470,3	7,15	
2	1	2	2	1	AW	AANV	91163,87	186469,58	6,55	
3	3	1	7	1	AW	AANV	91152,8	186468,25	5,97	
4	4	1	8	1	AW	PRO	91158,65	186479,24	6,86	PR6-LAAG1
5	4	2	9	1	ODS	AANV	91157,91	186477,99	5	PR6, achteraf toegevoegd
6	4	2	9	1	AW	AANV	91158,07	186477,9	5	PR6, achteraf toegevoegd
7	5	1	5000	1	AW	PRO	91155,56	186463,51	7,13	PR8-LAAG1

9.4 Monsterlijst

/

9.5 Fotolijst

2021B357

DEGE-21 Deinze Gentpoortstraat

FOTOLIJST

BESTAND	SOORT	PUT	VLAK	SPOOR	PROFIELNUMMER	OPMERKING
DEGE-21_P5_SP10_637545216007211942.jpeg	CP	5	2	10		
DEGE-21_P5_SP10_637545215978978412.jpeg	CP	5	2	10		
DEGE-21_P5_SP10_637545215948982369.jpeg	CP	5	2	10		
DEGE-21_P5_PR8_637545146692941268.jpeg	PR	5			8	
DEGE-21_P5_PR8_637545146631733172.jpeg	PR	5			8	
DEGE-21_P5_PR8_637545146589601099.jpeg	PR	5			8	
DEGE-21_P5_PR8_637545146557312662.jpeg	PR	5			8	
DEGE-21_P5_PR7_637545141472327299.jpeg	PR	5			7	
DEGE-21_P5_PR7_637545141377968723.jpeg	PR	5			7	
DEGE-21_P5_PR7_637545141332396830.jpeg	PR	5			7	
DEGE-21_P5_V1_637545136860831400.jpeg	OV	5	1			S10
DEGE-21_P5_V1_637545136828099189.jpeg	OV	5	1			S10
DEGE-21_P5_V1_637545136801130648.jpeg	OV	5	1			S10
DEGE-21_P4_PR5_637545103236491602.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545103207452102.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545103176377455.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545103126534431.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545103097317317.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545103065134358.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545103003536916.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545102974202663.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545102842114026.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545102798405988.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545102738773359.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545102636764283.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545102586848978.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545102550918640.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR6_637545065911854745.jpeg	PR	4			6	
DEGE-21_P4_PR6_637545065889187508.jpeg	PR	4			6	
DEGE-21_P4_PR6_637545065866987233.jpeg	PR	4			6	
DEGE-21_P4_PR5_637545063854799032.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545063828487564.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_PR5_637545063800502954.jpeg	PR	4			5	
DEGE-21_P4_V1_637545055683183674.jpeg	OV	4	1			
DEGE-21_P4_V1_637545055661064968.jpeg	OV	4	1			
DEGE-21_P4_V1_637545055636875571.jpeg	OV	4	1			
DEGE-21_P4_V1_637545055609412822.jpeg	OV	4	1			
DEGE-21_P4_V1_637545055580836947.jpeg	OV	4	1			
DEGE-21_P4_V1_63754505552253263.jpeg	OV	4	1			
DEGE-21_P4_V1_637545055525784151.jpeg	OV	4	1			
DEGE-21_P3_PR4_637544451390975443.jpeg	PR	3			4	
DEGE-21_P3_PR4_637544451350341504.jpeg	PR	3			4	
DEGE-21_P3_PR4_637544451299889080.jpeg	PR	3			4	
DEGE-21_P3_PR4_637544451200615360.jpeg	PR	3			4	
DEGE-21_P3_V1_637544445254312131.jpeg	OV	3	1			

BESTAND	SOORT	PUT	VLAK	SPOOR	PROFIELNUMMER	OPMERKING
DEGE-21_P3_V1_637544445220591697.jpeg	OV	3	1			
DEGE-21_P3_V1_637544445187176990.jpeg	OV	3	1			
DEGE-21_P3_V1_637544445127631249.jpeg	OV	3	1			
DEGE-21_P3_V1_637544445062967098.jpeg	OV	3	1			
DEGE-21_P2_V1_637544402337593148.jpeg	OV	2	1			
DEGE-21_P2_V1_637544402309330226.jpeg	OV	2	1			
DEGE-21_P2_V1_637544402262099908.jpeg	OV	2	1			
DEGE-21_P2_PR3_637544391953297345.jpeg	PR	2			3	
DEGE-21_P2_PR3_637544391931359239.jpeg	PR	2			3	
DEGE-21_P2_PR3_637544391902763352.jpeg	PR	2			3	
DEGE-21_P1_V3_637544361447508381.jpeg	OV	1	3			
DEGE-21_P1_V3_637544361425363070.jpeg	OV	1	3			
DEGE-21_P1_V3_637544361403727243.jpeg	OV	1	3			
DEGE-21_P1_V3_637544361381223038.jpeg	OV	1	3			
DEGE-21_P1_V3_637544361359542657.jpeg	OV	1	3			
DEGE-21_P1_V3_637544361337296109.jpeg	OV	1	3			
DEGE-21_P1_SP5_637544285894000147.jpeg	DE	1	2	5		
DEGE-21_P1_SP5_637544285849258331.jpeg	DE	1	2	5		
DEGE-21_P1_SP5_637544285818374932.jpeg	DE	1	2	5		
DEGE-21_P1_SP5_637544285787828905.jpeg	DE	1	2	5		
DEGE-21_P1_SP5_637544285755534812.jpeg	DE	1	2	5		
DEGE-21_P1_PR2_637544285185884229.jpeg	PR	1			2	
DEGE-21_P1_PR2_637544285160340371.jpeg	PR	1			2	
DEGE-21_P1_PR1_637544284317945136.jpeg	PR	1			1	
DEGE-21_P1_PR1_637544284294349945.jpeg	PR	1			1	
DEGE-21_P1_PR1_637544284272102438.jpeg	PR	1			1	
DEGE-21_P1_V2_637544265186968610.jpeg	OV	1	2			
DEGE-21_P1_V2_637544265048004205.jpeg	OV	1	2			
DEGE-21_P1_V2_637544265015696647.jpeg	OV	1	2			
DEGE-21_P1_V1_637544218724675239.jpeg	OV	1	1			
DEGE-21_P1_V1_637544218672331241.jpeg	OV	1	1			
DEGE-21_P1_V1_637544218511704336.jpeg	OV	1	1			
DEGE-21_P1_V1_637544218445851236.jpeg	OV	1	1			
DEGE-21_P1_V1_637544218340258191.jpeg	OV	1	1			
DEGE-21_P1_V1_637544218228078411.jpeg	OV	1	1			
DEGE-21_P0_V0_637544196642110360.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196614221009.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196584134358.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196560300212.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196530473797.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196426064592.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196355610192.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196327314297.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196297457136.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196255755006.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf

BESTAND	SOORT	PUT	VLAK	SPOOR	PROFIELNUMMER	OPMERKING
DEGE-21_P0_V0_637544196223871536.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196198006440.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196137785174.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf
DEGE-21_P0_V0_637544196066961312.jpeg	OV	0	0			terrein vooraf

9.6 Dagrapporten

Maandag 19/04/2021

- Aanwezig: Arno Van den Dorpel, Bart Bot, Elenora Vanbrabant
- Werk: aanleg proefput 1, proefsleuf 2, proefput 3
- Bezoek Marc Brion (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Dinsdag 20/04/2021

- Aanwezig: Arno Van den Dorpel, Bart Bot, Elenora Vanbrabant
- Werk: aanleg proefput 4 en proefput 5
- Bezoek prof Morgan De Dapper, boring, geen oude Leiearm binnen het plangebied, enkel kouterzand

